

Tardoskeddi **HÍRMONDÓ**

TARDOSKEDD KÖZSÉG MAGAZINJA

XXII. évfolyam | 1. szám | 2019. április | Ára: 1,20 €

ISSN 1339-2530

Andók Veronika

Tavas van

Cseppen a jégcsap, olvad a hó.
 Csupasár dombon nincs takaró.
 Hófehér csokrok bújnak elő,
 Belezendül a vén tölgyerdő.
 Kis cinege szólal: Nyitnikék!
 Ibolya nyitja is kék szemét.
 Hazatér lassan minden madár,
 Fészkénél újra párta talál.
 Kacag a gerle, nevet a nap,
 Fák ezer virágot bontanak,
 Tulipán kelyhén méhike zúg,
 Füvekkel fut a kis gyalogút.
 Leveles ágról lila virág
 Sóhajtja szélbe szép illatát,
 Barik születnek földre, égre;
 Tavasz van, Tavasz, végre, végre!

JUBILÁNSOK

- 70** **Január:** Tanka Árpád, Hegyi Imre, Brenkus István
Február: Vaňa Mária Terézia (Štúr u.), Boros Irén, Vanya Rudolf
Március: Svetko Gyula, Vas Erzsébet, Halász Mária (Szőlőskert u.)
Április: Vincze Mária (Kollár u.), Ludas Erzsébet (Iskola u.)
- 75** **Január:** Száraz Gizella, Balogh Rozália (Rózsa u.), Kozma Gabriel mérnök, Csányi Katalin (Újvári út)
Február: Szőgyényi Mária (Iskola u.), Bogdány Mária (Rózsa u.), Birkus Ida
Március: Kurucz Julianna, Csányi József (Kossuth u.) Ludas Károly (Iskola u.)
- 80** **Január:** Černák Pál, Balogh Magdolna (Kollár u.)
Február: Zsilinszky Mária (Cseresznyés u.)
Március: Tóth Zsuzsanna (Alvég), Vanya Teréz (Kinizsi u.), Varga Margit
Április: Csernák Matild, Mészáros Károly (Szent István tér)
- 85** **Január:** Pintér Terézia, Mészáros Mária (Ifjúság u.)
Április: Mojzes Gizella

A társas krónikát összeállította: Bračo Szilvia, Benkő Éva

LEGKISEBB LAKOSAINK

2018		
Vincze Stella		11.26
Žigo Timotej		11.27
Benkő Anna		12.11
Török József Zoltán		12.19
Cibulka Emma		12.25
2019		
Slažanská Sofia		1.10
Kubenik Daniel		1.11
Vida Kornél		2.1
Vavrečan Bianka		3.1
Vanya Michal		3.12
Vanya Oliver		3.12
Dózsa Alex		3.17

IFJÚ HÁZASOK

Farkaš Ferdinand és Kulmanová Michaela	3.2
--	-----

ÖRÖKRE ELBÚCSÚZTAK

2018		
Tomanová Zuzana	(1976)	11.9
Tóth Tibor	(1956)	11.14
Balogh Anna	(1936)	11.18
Juhász Ilona	(1936)	12.7
Borbélyová Marta	(1956)	12.10
Pósa Antal	(1946)	12.13
Bulla Marián	(1956)	12.17
2019		
Ludas Valéria	(1936)	1.17
Vanyová Olga	(1956)	1.17
Bédi Viktória	(1929)	1.28
Varga Mária	(1943)	2.21
Mészáros Antal	(1960)	2.22
Mogrovics Ferenc	(1951)	3.1
Balažovičová Gizela	(1945)	3.2
Varga Zsuzsanna	(1962)	3.15
Bugyík István	(1939)	3.15
Dózsa Emma	(1932)	3.16

2018-AS LAKOSSÁGI STATISZTIKA

Tardoskeddnek a tavalyi esztendőben összesen **5 330** lakosa volt, **50** fővel kevesebb, mint 2017-ben. **41** kisgyermek született, **17** kislány és 24 kislány. **40** pár esküdtött örök hűséget egymásnak, **40** új lakos költözött községünkbe és **81**-en költöztek el Tardoskeddről.

TISZTELT OLVASÓK!

Magazinunk továbbra is előfizethető kedvezményes áron, 3 euróért egy évre a községi hivatal 13. számú irodájában, ill. a helyi könyvtárban.
 Köszönjük, hogy olvasnak bennünket.

Megkérdeztük A POLGÁRMESTER URAT

Az utolsó képviselő-testületi ülésen egy átható kimutatással szolgált a nézőknek a falu hulladék-gazdálkodását illetően. Összegezné kérem az elhangozottakat?

A falu hulladék-gazdálkodása az elmúlt években nagy mértékben pozitív irányban változott. Az irányelvet a globális szükséglet, az Európai Unió által elfogadott előírások szabályozzák. Ezeket a szabályokat az egyes uniós tagországok törvénybe foglalva vetítik az adott országra. Szlovákia 2015-ben elfogadta a Környezetvédelmi Minisztérium által kidolgozott, a 79/2015-ös számú hulladékról szóló törvényét. Ez a törvény (a későbbi módosításokat is beleértve) előírja, hogy mindannyian fogyasztók vagyunk. Szabályozza a kommunális hulladék mennyiségének a csökkentését valamint a szeparálását, az újrahasznosított hulladék mennyiségének a növelését. Kötelezi a lakosokat, hogy a háztartásokból elhordott hulladék után fizessenek, hiszen a község is illetéket fizet a leadásért.

2019. január 1-től érvénybe lépett az a rendelet, amely évről évre növeli ezeket az illetékeket azon települések számára, amelyek nem tesznek előre lépést a hulladék szeparálás területén. Községünkben már korábban elkezdtük ezt a folyamatot. A szeparálás fontosságát már több éve hangoztatjuk, ezért az eredmények ezen a téren már érzékelhetőek.

Összehasonlítva a 2013 – 2018 időszakot megfigyelhető (1.számú táblázat), hogy amíg a kommunális hulladék mennyisége hosszútávon növekszik (2013-ban 1536,21 tonna, 2018-ban már 1816,63 tonna), addig a kukaedényekbe gyűjtött hulladék mennyisége csökkent (2013-ban 1140,10

tonna, 2018-ban 1075,16 tonna). Ebben nagy szerepet játszik a nagyméretű hulladék begyűjtése is, amely 2013-ban még 233,94 tonna volt, 2018-ban pedig már 313,47 tonna. Az újrahasznosított hulladék mennyisége a lakosok pozitív hozzáállásának köszönhetően emelkedett. Míg 2013-ban az újrahasznosított hulladék mennyisége 162,18 tonna volt, 2018-ra ez a mennyiség már 428 tonnára nőtt.

üvegek, csomagolófóliák, alumínium, a zöld fóliazsákba gyűjtött fehér és színes üvegek mellett lehetőségünk van külön gyűjteni a gumiabroncsokat, a háztartásokból származó zöld hulladékot, az építkezési hulladékot, amelyet a gyűjtőhelyen lehet elhelyezni, továbbá az elektronikai hulladékot, az elemeket, az elhasznált olajakat, a papírt és újonnan a bútorlapokat is a szelektív hulladék közé tudjuk sorolni. Mindemellett

a szelektív gyűjtés (valamint ez utóbbin keresztül a hulladékok újrafeldolgozása). A hulladékmegelőzés odafigyelést és tudatosságot igényel. Az önkormányzat szándéka a tiszta, egészséges környezet megóvása. Éljen Ön is a lehetőséggel és szeparáljon!

Ezúton köszönöm minden környezetbarát lakosunknak, aki április 13-án részt vett a Föld Napja alkalmából szervezett, immár kilencedik alkal-

1.sz. táblázat: **A hulladékgazdálkodás fejlődése**

A hulladékgazdálkodás fejlődése tonnában	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kommunális hulladék összesen	1536,21	1784,94	1527,55	1656,09	1695,22	1816,63
A nem újrahasznosított hulladék	1374,04	1618,58	1342,75	1406,69	1384,70	1388,63
- ebből a nagyméretű hulladék	233,94	237,52	169,58	218,46	259,72	313,47
A kukaedényekből származó hulladék	1140,10	1381,06	1173,17	1188,23	1124,98	1075,16
Az újrahasznosított hulladék (szeparált)	162,18	166,36	184,80	249,40	310,52	428,00

A feltüntetett adatokból egyértelműen látni a községünk által bevezetett intézkedéseket a hulladékgazdálkodás területén. Ezek közé tartozik az a tény is, hogy a szeparált hulladékfajták sorát folyamatosan bővítjük. Jelenleg a sárga fóliazsákokba gyűjtött PET

figyelembe véve az országos tendenciót nem fogjuk tudni elkerülni a lakosonként fizetett illeték növekedését. Csak rajtunk és a hozzáállásunkon múlik, milyen mértékben növekszik ez majd. Valódi megoldást ezen a területen két dolog hozhat: a hulladékmegelőzés és

lommal megrendezett Szebb Tardoskeddért mozgalom. Idén is több száz lakost vonzott magával és ennek köszönhetően tisztítottuk meg a közterületeinket, határi utainkat, ültettünk növényeket és tettük szebbé környezetünket. Köszönöm!

Köszönöm minden környezetbarát lakosunknak, aki április 13-án részt vett a Föld Napja alkalmából szervezett a "Szebb Tardoskeddért" eseményen.

Márciusban Szlovákia új államfőt választott, májusban pedig választásokat tartunk az Európa Parlamentbe. Mi a tudnivaló ezzel kapcsolatosan?

Az Európai Unió (EU) tagállamaiban 1979 óta tartanak közvetlen demokratikus választásokat, mindig ötévente arányos képviseleti rendszerrel. Az európai parlamenti választások a lakosok reprezentációját teszik lehetővé a választott képviselők által az EU döntéshozásában és ezáltal biztosítják a demokratikus működést. Ennek a választási folyamatnak köszönhetően az Európai Parlament (EP) a lakosok hangja. Mivel a tagállamok törvényei döntő része az Európai Unió

előírásaiból van transzformálva, az európai parlamenti választások a tagállamok számára nagy jelentőséggel bírnak.

A soronkövetkező tizenkettedik EP választások, egyúttal Szlovákiában a negyedik, az EU-n belül 2019. május 23. és 26. között lesznek megtartva. Szlovákiában az EP választások időpontja 2019. május 25., szombat. Az utolsó EP választásokon 2014-ben Szlovákia az EU-n belül a legalacsonyabb részvételi arányt érte el. Ekkor a választásokon a szavazásra jogosultak 13,05 % voksolt, ami annyit jelent, hogy az EU döntéshozatali folyamatába a választás során csupán 560 ezer ember élt a jogával és használta ki azt.

Tardoskedden 2014-ben az összesen 4 397 szavazásra jogosult lakos közül (csupán) 462 lakos használta ki a lehetőséget és adta le a szavazatát, ami 10,50 % részvételi arány, miközben a leadott érvényes szavazatok száma 450 volt. A szlovák euroképviselők felelőségének és a feladatok mértékére tekintettel nagyon fontos, hogy az EP választásokon a szavazásra jogosult lakosok minél nagyobb számban vegyenek részt. Ez fontos úgy Szlovákia, mint Tardoskedd szemszögéből is. Ezért szeretném kihasználni a lehetőséget

és ezúton megkérni a lakosokat, hogy 2019. május 25-én vegyenek részt a választáson és fejezzék ki véleményüket a jelöltjükre való szavazatuk leadásával. Mindannyiunk számára fontos, hogy milyen jövőt teremtünk gyermekeink számára.

A közelgő ünnepekhez kívánok magam és Tardoskedd Község Önkormányzata nevében minden kedves olvasónak, tardoskeddi lakosnak kellemes húsvéti ünnepeket, családi nyugalmat és a lányoknak sok locsolót.

bsz

GONDOZÓI SZOLGÁLTATÁS

2019.1.1-től Tardoskedd Község részt vesz a "Gondozói szolgáltatás Tardoskedd községben" megnevezésű projektben, melyre az Európa Unió Emberi Erőforrások Fejlesztési Operatív Programból 74.100,00 € támogatást kaptunk. Az Európai Szociális Alap Szociális Felzárkózás prioritási tengely keretén be-

lül az intézményi ellátás házi ellátásra való átváltása célból igényelhető támogatást községünk 5 gondozó alkalmazására fordíthatja az elkövetkező 26 hónapban. A gondozók a rászoruló tardoskeddi lakosokat segítik otthonaikban a mindennapi teendőik ellátásában.

Bc. Borbély Livia

Opatrovateľská služba v obci Tvrdošovce

Dopytovo-orientovaný projekt

Trvanie projektu: 01/2019 – 02/2021

Miesto realizácie: Tvrdošovce

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

IA MPSVR SR

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

www.esf.gov.sk

www.employment.gov.sk/sk

www.ia.gov.sk

GYŰJTŐUDVAR

Értesítjük lakosainkat, hogy 2019. március 1-től újra nyitva van a gyűjtőudvar a mezőgazdasági szövetkezet volt III. telepén.

**Nyitvatartás: kedd – péntek 13.00 – 17.00 ó
szombat 9.00 – 13.00 ó., 13.30 – 17.00 ó**

A gyűjtőudvarra a háztartásokból származó zöld hulladékot és az építkezési hulladékot lehet kivinni. Kérjük a lakosokat, hogy válogassák külön az építkezési törmeléket, azaz külön a betont, földet, és az egyéb hulladékot, mint pl. téglák, cserepek, blokkövek.

Köszönjük, hogy óvják környezetünket és szeperálják a hulladékot!
Mogrovič Renáta

EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK

Andrej Danko, a Szlovák Parlament elnöke 2019. május 25-re, szombatra tűzte ki az európai parlamenti választások időpontját. A választások 7:00 órától 22:00 óráig tartanak.

VÁLASZTÓI JOG

A Szlovák Köztársaság területén zajló európai parlamenti választásokon a Szlovák Köztársaság minden olyan állampolgára jogosult választani, aki állandó lakhellyel rendelkezik a Szlovák Köztársaság területén, és legkésőbb a választások napján betölti 18. életévét, valamint az Európai Unió más tagországainak állampolgárai, akik állandó lakhellyel rendelkeznek a Szlovák Köztársaság

területén, és legkésőbb a választások napján betöltik 18. életévüket.

A Szlovák Köztársaság területén az európai parlamenti választásokon a Szlovák Köztársaság olyan állampolgára is jogosult választani, aki nem rendelkezik állandó lakhellyel a Szlovák Köztársaság területén, sem az Európai Unió más tagországa területén, legkésőbb a választás napján betölti 18. életévét, és a választások

napján a Szlovák Köztársaság területén tartózkodik.

Választani az Európai Parlamentbe ugyanazon a választáson csak az Európai Unió egy tagországában lehet.

Akadályoztatást jelent a választójog gyakorlásában a személyi szabadság korlátozása a közegészség védelme érdekében.

VÁLASZTHATÓSÁG JOGA

Az Európai Parlament képviselőjévé választható:

- a Szlovák Köztársaság olyan állampolgára, aki legkésőbb a választások napján betölti a 21. életévét, és állandó lakhellyel rendelkezik a Szlovák Köztársaság területén,
- az Európai Unió más tagországának állampolgára, aki legkésőbb a választások napján betölti a 21. életévét, akit nem fosztot-

tak meg a választhatóság jogától az Európai Unió azon tagországában, amelyiknek állampolgára, és állandó lakhellyel rendelkezik a Szlovák Köztársaság területén.

Az Európai Parlament képviselőjelöltjeként ugyanazon a választásokon csak az Európai Unió egy tagországában lehet indulni.

Akadályoztatást jelent a választhatóság jogának gyakorlásában:

- a szabadságvesztés-büntetés töltése,
- jogerős ítélet szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt, amennyiben az ítélet nem került törlésre,
- a cselekvőképességtől való megfosztottság.

Községünkben 4 választási helység van kialakítva:

1. Alapiskola, Újfalú 9
2. Faluház, Üzletsor 6
3. Faluház, Üzletsor 6
4. Óvoda, Mély utca 19

Éljen szavazati jogával a választásokon!

Mgr. Veres Judit

Főiskolások, egyetemisták figyelmébe !!! – Változás

Főiskolások és egyetemisták figyelmébe ajánljuk, hogy Tardoskedd község pénzbeli támogatást nyújt azok számára, akik sikeresen befejezték főiskolai vagy egyetemi tanulmányaikat.

Feltételek:

- az egyetemi végzettségről szóló oklevél (diplom)
- állandó lakhely a község területén
- nincs tartozásuk a községgel szemben.

A pénzjuttatás összege:

- sikeres I. fokú egyetemi tanulmányok elvégzésekor – 50,00 €
- sikeres II. fokú egyetemi tanulmányok elvégzésekor – 70,00 €.

Az említett támogatást mindkét fokozaton csak egyszeri alkalommal lehet igényelni, mégpedig azon naptári év végéig, amelyben az egyetemi vagy főiskolai tanulmány befejeződött.

A támogatást igényelhetik a nappali és távúton végzős egyetemisták egyaránt.

Reméljük, minél többen igénybe veszik ezt a támogatást, és az önkormányzat ezzel is hozzájárul lakosaink tanulmányainak sikeres befejezéséhez.

Benkő Éva

*Minden olvasónknak
kellemes
húsvéti ünnepeket
kívánunk!*

A Közhasznú Vállalat beszámolója

2019 januárjától március végéig az állandó munkaköri tevékenységünk mellett az alábbi nagyobb terjedelmű munkákat folytattuk:

Elkezdtek a volt orvosi rendelő emeleti részének a felújítását a Vasúti úton. A munkálatok még zajlanak, a későbbiekben az alsó rész is javításra kerül. Az elmúlt években megújult a községi hivatal külső arcúlat, így időszerű volt, hogy a belső terek is felfrissüljenek. Komplex munkálatokat 1947-ben végeztek, az elmúlt években csupán festetésre került sor. Februárban megkezdtek a munkálatokat; a falakra gipszkarton került, új burkolatot kapott a talaj, kicseréltük az összes irodai ajtót, a lépcsőkoriátot, a világítást, valamint minden falat lefestettünk.

Amint az időjárás engedte, folytattuk a községi hivatal melletti terület rendbetételét. Itt parkolóhelyeket szeretnénk

kialakítani. A fent említett időszakban kitisztítottuk a község területén található árkokat és levágtuk a nádat a Bara és a Putnoki tavon, valamint a szlovák óvoda területén. Ezenkívül folyamatosan tisztítottuk, és tisztítjuk a főutakat.

Bizonyára észrevették lakosaink, hogy kezdetét vette a közmegvilágítás fokozott felújítása. Néhány utcában már kicseréltük a régi lámpákat, új LED diódás rendszerre. Az el-

kezdett felújítási munkálatokat, fokozatosan végezzük, így az év végére a község valamennyi utcájában lecseréljük a lámpatesteket.

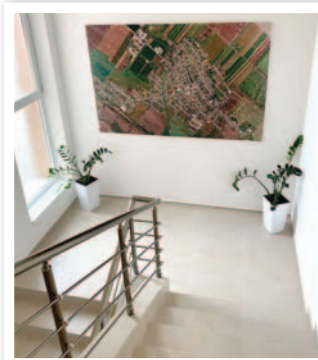
A termálfürdő területén komoly munkálatok zajlanak, hogy a strandnyitás előtt megújult környezetben várja a látogatót. Teljesen átalakítjuk a nagytermet, ahol öltözők és zuhanyzók lesznek. A medencék körüli betont térkövekre cseréltük. Elkerítettük a tanító

lakások előtti részt, ahol a garázsok voltak, és a fürdő területéhez csatoltuk. Ezzel is bővítve a helyet a fürdőzők részére. A turistaszálló épületének lebontásával, nyitottá tettük a Juhász kúria területét.

Az év még koránt sem ért véget, így bizonyára akad munka bőven Tardoskedd területén.

Ágh Zoltán

FELHÍVÁS

Az Érsekújvári Járási Hivatal Földügyi- és Erdészeti Osztálya felhívja a figyelmet az Alkotmánybíróság 2019. február 11-én kiadott végzésére, melynek értelmében érvényét veszítette a mezőgazdasági földterületek tulajdonjogának megszerzéséről szóló 140/2014-es számú 4-től 6-ig terjedő paragrafusai, amelyek a mezőgazdasági földterületek tulajdonjogba való átruházását érintették. Ebből kifolyólag a járási hivatalok ezentúl:

- nem fogadják a tulajdonjogi bizonylatot igénylő kérelmeket,
- nem adnak ki tulajdonjogi bizonylatot,
- leállítják a már megkezdett tulajdonjogi bizonylat kiadásának ügyintézését,
- a kérelmezőket és az eljárás résztvevőit értesítik, hogy a fentemlített a törvény 4-től 6-ig terjedő paragrafusa érvényét veszítette, s ennek értelmében nem kérelmezhetik tulajdonjogi bizonylat kiadását, a hivatal pedig nem köteles eljárni a bizonylat kiadásának ügyében.

B.Sz.

LEBONTOTTÁK A TURISTASZÁLLÓT

A képviselő-testület határozata értelmében 2017 novemberében befejezte működését a helyi turistaszálló, mivel már idejét múlta. Február közepén lebontásra került az épület, s az így kialakult terület új lehetőségeket kínál, amelyekről majd informáljuk lakosainkat.

A tardoskeddi turistaszálló 1996-tól működött, és 52 személy elszállásolására volt alkalmas. Az első vendégek Csaca és Kiszucaújhely környéki gyerekek voltak, amikor a térsé-

güket árvíz sújtotta. A község ingyenes rekreációt biztosított számukra. Utánuk még számos vendég és nyári táborozó gyermek éjszakázott itt. Több alkalommal voltak elszállásolva magyarországi gyermek, folklorcsoportok, akik községünkben tartottak összpontosítást. Többen közülük, pl. az orosz-lányi gyermek fúvózenekar visszatérő vendégek voltak. Az utolsó években inkább munkás szállóként működött. A szlovák és magyar munkáso-

kon kívül legtöbbször romániai és szerb brigádosok töltötték itt az éjszakákat. De néhány nap erejéig afgánok is aludtak itt, és egy Szlovákiában élő brazil állampolgár is töltött itt néhány napot.

A 20 éves működése alatt Csabai Mária, majd Borbély Mária vezették odaadóan a turistaszállót egészen nyugdíjba vonulásukig. Mindkettőjüknek nagyon szépen köszönjük munkájukat.

A CSALÓK ELLENI VÉDEKEZÉS 10 PONTJA

2019. február 26-án bűnmegelőzési előadást tartott a Faluházban a Szlovák Belügyminisztérium és a Bűnügyi Rendőrség megbízásából PhDr. Áč Beáta egyetemi tanár. Az elmúlt években sok idős ember esett áldozatul csalóknak, sajnos községünkben is, akik különféle trükkökkel nagyobb pénzösszegeket csaltak ki a nyugdíjasoktól. (Legújabb trükkjük, hogy az idősek vérnyomását akarják megmérni a lakásban.) Ezért készített a rendőrség előadásokat bűnmegelőzés céljából, amelyeken kisfilmeket is levetítenek megtörtént esetek alapján arról, hogyan és milyen módon tévesztették meg a károsultakat a csalók. Az alábbiakban közöljük a csalók elleni védekezés 10 pontját, amelyet a rendőrség állított össze.

1. Nem dőlök be az „előnyös” vásárlásoknak!

Mindig olvassuk el a szerződés kisbetűs részében feltüntetett szerződési feltételeket, hogy elkerüljük a termék további felesleges fizetését.

2. Nem adok pénzt idegeneknek!

Akármilyen bizalomkeltő is az érveik, mindig győzdjük meg arról, igazat mondanak-e, ha pénzt kérnek tőlünk az otthonaikban vagy az utcán.

3. Nem hagyom, hogy becsapjanak azzal az ürüggyel, hogy a szeretteim bajban vannak!

Azonnal hívjuk a rokonunkat, hozzátartozónkat és győzdjük meg, igaz-e a történet, amit az idegen személy állít. Hozzátartozónkat mindig mi magunk hívjuk fel, ne hagy-

juk, hogy az idegen tegye ezt, mert az ilyenkor szándékosan mindig a bűntársát hívja fel.

4. Nem engedek be az otthonomba idegent, hogy meglopjon!

Még akkor sem, ha jelvényt vagy igazolványt mutat fel – ezek hamisak lehetnek. Amennyiben nem ismerjük az illetőt, ne engedjük neki, hogy átlépje a küszöbünket.

5. Nem mutatom meg, hol tartom a pénzemem!

Ne vegyük ki a pénzünket a rejtékhelyéről, és ne mondjuk el idegeneknek, hol tartjuk

a pénzünket. Sem azt, mennyi pénzünk van otthon vagy a bankban. Vigyázat, előfordul, hogy telefonon érdeklődnek ezen dolgok iránt.

6. Nem hiszek az árendöröknek és más álhivatalnokoknak!

Mindig telefonáljunk az illetékes hivatalba, és győzdjük meg róla, küldtek-e hozzánk hivatalnokot. Addig ne engedjük be az ilyen személyeket, ameddig az illetékes hivatal nem közli velünk a látogatásuk okát.

7. Nem hagyom, hogy becsapjanak azzal az indokkal, hogy az unokáim barátai!

Ha pénzt kérnek tőlünk az unokánk vagy saját maguk részére, azonnal hívjuk az unokát, még akkor is, ha a „barát” azt állítja, hogy az unoka sérülten fekszik a kórházban. Ha az unoka nem veszi a telefont, akkor a gyermekünket vagy más családtagot hívjunk.

8. Nem hiszek az idegenek ál egészségügyi problémáinak!

Ne higgyünk, ha könyörögve kér tőlünk egy idegen pénzt saját maga vagy a hozzátartozója egészségügyi problémájára. Soha ne adjunk pénzt idegennek!

9. Nem váltok fel pénzt idegeneknek!

Ne vegyünk el pénzt idegenektől, és ne adjunk vissza belőle, ne is váltsunk fel pénzt idegeneknek. Semmilyen körülmények között ne mutassuk meg, hol tartjuk a készpénzünket.

10. Nem szállok be idegen autóba!

Ha egy idegen segíteni akar nekünk vagy tájékozódik, merre kell mennie, soha ne ülünk be az autójába, ne hagyjuk, hogy meglopjon vagy bántson bennünket.

Fontos telefonszámok ilyen esetek jelentésére:

Rendőrség: 158

**Idősek telefonvonal:
0800 172 500**

bsz

SZOCIÁLIS ÉTKEZTETÉS A RÁSZORULÓKNAK

Községünk a 369/1990-es számú a községi önkormányzatokról szóló törvény 2 cikkely 1 § értelmében, valamint a szociális ellátás keretén belül szociális étkeztetést biztosít a nyugdíjas korú és a súlyos fogyatékkal élő lakosai részére, amennyiben ezt igénylik.

A szociális étkeztetés napi egyszeri meleg ételt jelent, azaz levest és egy fő ételt az étlap alapján, választási lehetőség nélkül. Községünkben ez az étkeztetési forma a Halász Gabriella működtette Kelly étterem által valósul meg. Ezt a szociális ellátási formát azok a lakosok vehetik igénybe, akik öregségi nyugdíjat kapnak, akik egészségi állapotukból kifolyólag szociális étkeztetésre szorulnak vagy

akik szociális helyzetükből kifolyólag vannak ráutalva erre az étkeztetésre.

Községünk a költségvetéséből napi 0,99 €-val járul hozzá azon lakosok szociális étkeztetéséhez, akiknek a bevétele nem éri el havi 272,26 €, a további időszakban pedig a kér-

vényező nyugdíjának emelkedéséből kiszámított százalék alapján. A szociális étkeztetést kérelmezni kell, lehet személyesen a községi hivatalban vagy az említett étteremben. A meleg ételt az étterem a délelőtti órákban mindenkinek házhoz szállítja.

Ha bármilyen kérdésük volna a szociális étkeztetéssel kapcsolatban, keressék fel a községi hivatalt, ahol szívesen informáljuk Önöket.

Šipos Erika, mérnök

V. DISZNÓTOROS FESZTIVÁL

2019. március 2-án került ötödik alkalommal megrendezésre a tardoskeddi Disznótoros Fesztivál a Faluház melletti területen. Hagyományőrző disznóvágás bemutató, kolbásztöltő verseny, családi programok, folklór műsorok és mulatók zenéi előadás várták a látogatókat.

A hagyományos falusi disznótor hangulatát elevenítették fel a fesztivál keretén belül. Már a reggeli órákban megkezdődött a hagyományos disznóvágás, majd hozzáláttak a disznó feldolgozásához: perzselés, tisztítás, végül a felbontás. Eközben a legkisebbek kinti ügyességi játékokat játszhattak, míg a nagyérdeműt a Nyugdíjas Klub mellett működő Rozmaring énekkar, a Fehér Akác Asszonykórus és a Tardoskeddi Citerások szórakoztatták. Sokan eljöttek, hogy meghallgassák Rigó Mónikát, a cigánydalok királynőjét, aki fantasztikus hangjával, magyar, szlovák és cigánydalokkal szórakoztatta a jelenlévőket. Mindeközben a rendezvényen a falusi disznóvágások hagyományos ételeit és italaikat kínálták a vendégeknek, volt hurka, kolbász, pecsenye, ropogós tőpörtyű, ízletes kókuska, toros káposzta, fogópálinka és forralt bor.

A Disznótoros Fesztivál elengedhetetlen részét képezi a kolbásztöltő verseny, ahol szempont a kolbász minősége, színe, íze! Szerencsére minden évben akadnak vállalkozó szellemű csapatok falunkból és a környező településekről, sőt még a határon túlról

is! Az idén nyolc kolbásztöltő csapat mérhette össze ízlését: a helyi Vasutas Zászló Egyesület, Tardos, Környe, Mezőkeszi falvak csapatai, Harley Davidson Pub, Csevadok Helyi Alapszervezete és a helyi Önkéntes Tűzoltók. Az alapanyagot: 5 kg húst és az ehhez járó belet a szervezők biztosították, a fűszereket és minden mást a csapatok. Így egyéni ízlésüknek megfelelően kavarthatták be kolbászuk töltelékét... Minden versenyző csapat emléklapot és egy kis ajándékot kapott, a győztesek ajándécsomagot és Tanka Árpád által húsvágó deszkára ötletesen kiégetett emléktáblát.

A háromtagú zsűriek (Csernák Pál, Varga Károly, Domonkos Renáta) az idén sem volt könnyű dolga, hiszen a kolbász állagát, a színét és az ízlését is értékelték nyers és sült változatban is, melyek együtteséből a következő végeredmény született:

1. Tardoskeddi Önkéntes Tűzoltók
2. a helyi Vasutasok Zászló Egyesülete
3. a tardoskeddi fiatal motorosokból álló „Mink” csapata

Különdíjban részesült az igényes tálalásért Környe Község csapata.

Aki ott volt, tartalmas napot tudhatott maga mögött – aki pedig nem jött el, az magára

vessen, mert ugye tudjuk, bár „nem erőszak a disznótor”, aki kimarad belőle, csak a hasát kordíthatja...

Mgr. Rybár Csilla

A Jánsky érdem éremmel kitüntetett véradóink

Február 16-án az önkéntes véradók táncmulatságával folytatódott a tardoskeddi bálók sora. A rendezvény első részében kerültek átadásra a Jánsky érdemérmek a 10, 20, 30/40- és 80-szoros véradóinknak. A plakettet Mgr. Geró Margit, a Szlovák Vöröskereszt Helyi Alapszervezetének elnöke és a bál főszervezője, valamint Tóth Marián, mérnök községünk polgármestere adták át az arra érdemeseknek.

Bronz fokozat: Balogh Lukács, Bogdány Anett, Bögi Viktor, Csányi Albína, Chmelovič Henrieta, Ladics Róbert, Ruzsik Attila, Vranová Barbora

Ezüst fokozat: Bogdány István, Gulogi Mária, Kubeník Michal

Aranyfokozat: Brodsky Jaroslav, Bugyik József, Mészáros Attila

Gyémántfokozat: Hudec Patrik

Köszönjük valamennyi véradónak, hogy rendszeresen adnak vért, hiszen a vérkészítmény-alkalmazásának pótolhatatlan szerepe van a gyógyító munkában és a vérvessztéssel járó esetek sem kezelhetők emberi vér felhasználása nélkül. Egy véradó véreből több páciens számára készíthetők gyógyszerek. Vérplazmából ugyancsak számos olyan gyógyszer állítanak elő, amelyeket pl. a vérérvadással küszködő betegeknek életük végig szedniük kell.

bsz

„Más identitás”

Csányi Péter kiállítása a Faluházban

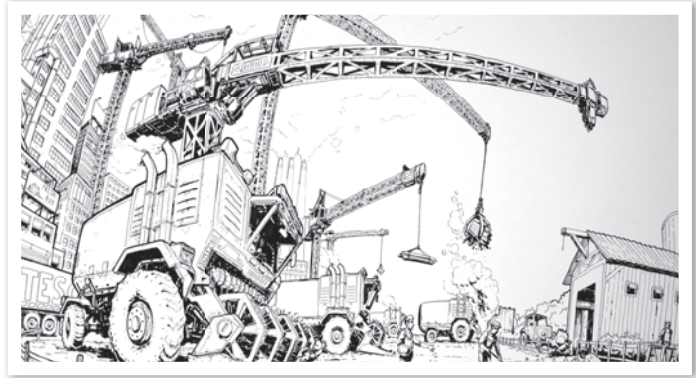
A faluház galériájában rendszeresen szervezünk olyan tárlatokat, melyeken tardoskeddi művészek alkotásait mutatjuk be. Szerencsére nem volt ez

másképp 2019. március 8-án sem, amikor Mgr. Art. Csányi Péter, grafikusnak önálló kiállítása nyílt „Más identitás” címmel. Viszont magáról a kiállításról elmondhatjuk, hogy

mégis rendhagyó, mert teljesen újfajta látásmódot, grafikai munkákat láthatunk kiállítva. Ilyenre még nem volt példa galériánkban.

Engedjék meg, hogy bemutassam magát az alkotót.:

Mgr. Art. Csányi Péter Vágsegyén született, s nem sokkal ezután a család Tardoskreddre költözött, hisz a gyökerek, a rokonok ide kötik őket. Tanulmányait a Szemerényi Károly Magyar Tanítás Nyelvű Alapiskolában kezdte. A rajz már ekkor nagyon érdekelte, s mivel a család is látta korán kibontakozó tehetségét, arra próbálták sarkallni, hogy tovább foglalkozzon a rajzolásal. Ekkor beírták az Érsekújvári Művészeti Alapiskolába, ahol megismerkedett Si-

meon Krošlák professzorral, aki nemcsak inspirálta Pétert, hanem egyengette útját, megtanította neki a technikai alapokat, bevezette a rajzolás és a festészet világába. Az ő javaslatára már a középiskolás tanulmányait is ebben az irányban folytatta a pozsonyi művészeti középiskolában - reklámgrafikusként. Csányi Péter saját elmondása szerint sokat tanult a változatos technikákról, főleg a tradicionális nyomtatott grafikáról. Annak ellenére, hogy érdekelte a karc nyomtatás és más technikák, a figyelmét a számítógépes grafika ragadta meg leginkább.

Főiskolai tanulmányait a Beszerecebányai Művészeti Főiskolán folytatta grafikus szakon. Itt kezdte el kamatoztatni tudását e pénzre alapozott materialista világban, és az online lehetőségeknek köszönhetően megtanulta, hogyan tudná eladni munkáit, mint hivatásos grafikus. Az iskola befejezése után még ma is ezzel foglalkozik. Saját bevállása szerint többet rajzol és fest digitálisan, viszont időről időre előhúzza a vázlatfüzetet vagy a vásznat és rajzol/fest valamit.

Azt hiszem abban mindnyájan egyetértünk, hogy Csányi Péter

grafikái nem mindennapiak, nagyon részletesen kidolgozottak, és igen sajátos képzeletvilágot tükröznek. A kiállításon a hagyományos grafikai műfajok mellett láthatnak fotó alapú számítógépes grafikát és a technikai fejlődés nyújtotta egyéb újszerű megoldásokat, de a képregény világába is betekintést kapunk. Az alkotások különféle nézőpontból fogalmazzák meg az alkotó vízióját a térről, a tárgyról, a világról alkotott véleményéről.

A tárlat elsődleges célja, hogy bemutassa Csányi Péter nem mindennapi illusztrációit, rajzait, alkotásait a nagyközönségnek. Másodsorban Péter a kiállítást szociális és művészeti küldetésnek tekinti, hogy minél több embert alkotásra buzdítson! Nem titkolt célja, hogy grafikáival ösztönözze a fiatalokat álmaik megvalósítására!

Kedves Péter, köszönjük, hogy megosztottad velünk ezeket a kivételes, rendkívül szokatlan grafikákat, rajzokat. További jó munkát, töretlen alkotókedvet, végtelen kreativitást, szakmai sikereket kívánunk!

A kiállítás 2019. május 3-ig tekinthető meg.

Mgr. Rybár Csilla

„GYERÜNK A KÖNYVTÁRBA!”

A községi könyvtár tavaly, reagálva a Művészeti Alap (Fond na podporu umenia) által meghirdetett kiírásokra, gyermekkönyvek vásárlására nyújtott be pályázatot, amely sikeresnek bizonyult. Az elnyert támogatás összege 1200 €, amelyhez az önkormányzat 80 € önrésszel járult hozzá. A támogatást magyar és szlovák nyelvű ifjúsági irodalom vásárlására fordíthattuk. Könyvtárunk állománya így 157 gyermek- és ifjúsági könyvvel gazdagodott. A márciusi könyvhetek alkalmából rendezett csoportos könyvtárlátogatásokon a gyerekek már nagy örömmel lapozgatták a szebbnél szebb új mesekönyveket, ifjúsági regényeket és ismeretterjesztő könyveket egyaránt. A projekt célja az volt, hogy felébredjünk a gyerekekben az olvasás és a könyvek iránti érdeklődést, és becsalogassuk őket a könyvtárba, ahol sok érdekes könyv várja őket.

Ruzsik Katalin

u. fond
na podporu
umenia

Péter a büszke szülőikkel

ELEKTROMOS RENDŐRGÉPKOCSI A TARDOSKEDDI KÖZSÉGI RENDŐRSÉG SZÁMÁRA

A Tardoskeddi Községi Rendőrség február közepén új, teljesen elektromos szolgálati rendőrautót kapott. A SZK Környezetvédelmi Minisztériuma Environmentális Alapjához benyújtott sikeres pályázatnak köszönhetően 30.000,00 € támogatást kapott községünk elektromos autó vásárlására, melynek köszönhetően

A Nissan Leaf N-Connecta típusú rendőrautó hang- és fényjelzést adó berendezéssel és feliratokkal lett felszerelve.

helyi szinten csökken a zajszennyezés és kipufogógázok kibocsátásának mértéke. Ezzel is szeretné községünk támogatni az elektromos közlekedési eszközök térhódítását, illetve már folynak tárgyalások egy elektromos töltőállomás üzembe helyezéséről községünkben. Rendőreinknek sok szerencsés kilométert és természetesen, sikeres munkát kívánunk az új szolgálati kocsival.

Bc. Borbély Livia

FELHÍVÁS

Kérjük lakosainkat, hogy a kommunális szolgáltatások terén észlelt hiányosságokat, azaz a közmegevilágítás vagy a helyi hangszóró meghibásodását, a szelektív és a háztartási hulladék szedésnél vagy a gyűjtőudvarra elhelyezett hulladékkal kapcsolatos észrevételeiket jelentsék a **0905 602 338**-as telefonszámon. Köszönjük.

BEÍRATÁS

A MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ÓVODA
ÉRTESÍTI A TISZTELT SZÜLŐKET, HOGY
A BEÍRATÁS AZ ÓVODÁBA

2019. MÁJUS 16-ÁN,
AZAZ CSÜTÖRTÖKÖN,
7.00 – 16.00 ÓRÁIG LESZ
AZ ÓVODA ÉPÜLETÉBEN
A FÖLDSZINTEN.

MINDEN ÉRDEKLŐDŐT NAGY
SZERETETTEL VÁRUNK!

BEÍRATÁS

SZENT ISTVÁN ÓVODA
értesíti a tisztelt Szülőket,
hogy a beíratás
a 2019/2020 -as tanévre
május 16-án (csütörtökön)
7:00 -tól 16:00 óráig
lesz az óvodában.

SZEMERÉNYI KÁROLY MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ALAPISKOLA ÉLETÉBŐL

Március 15-e a Kuttyomfitty Társulattal

Március 15-e a Faluházban

Nyitott óra az I. osztályban

Szlovák óra a multimédiális teremben

Mese-, vers- és illusztrációs verseny - kiértékelés

Mese-, vers- és illusztrációs verseny

Radnóti Miklós emlékműsor Zsapka Attilával

Angol nyelvű óra az új multimédiális teremben

Mese-, vers- és illusztrációs verseny

A felújított iskolai könyvtár

ÜNNEPI NÓTAEST TARDOSKEDDEN

25 ÉVES A FEHÉR AKÁC ASSZONYKÓRUS

A jelenlegi és egykori tagok közös fellépése

A Csemadok Tardoskeddi Alapszervezete 2018. december 29-én remek hangulatú, vérpezsdítő nótaestet tartott. Egy zenés műsort már egy évvel ezelőtt decemberben is rendeztek – óriási sikerrel – de ez az esemény most kivételes volt. Ugyanis nem kizárólag azért szervezték meg, hogy a két ünnep között egy rövid, hideg, téli délutánon rávegyék a falu népét egy kis nótahallgatásra, egy kis vigalomra, hanem.... A tardoskeddi Csemadok mellett működő Fehér Akác Asszonykórus 2018-ban ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját.

1993 szeptemberében a helyi nyugdíjasklub vegyeskarából Varga Katalin vezetésével kilépett hét asszony és alakítottak egy asszonykórust. Tardoskeddi dalokat akartak gyűjteni és énekelni, hogy a régi értékek ne vesszenek el, ne merüljenek feledésbe. Az elején leginkább csak a községi rendezvényeken léptek fel, később már máshová is kaptak meghívásokat. 1999-ben neveztek be először a rendkívül színvonalas Biborpiros szép rózsza többfordulós országos népzenei versenybe. Akkor kapták azt a javaslatot, hogy legközelebb eredeti, hazai dalokkal próbálkozzanak. A 2000-ben rendezett egri Palóc Gálára, ahová

Méry Margit néprajzkutató biztatására jelentkeztek, már a nevezetes tardoskeddi dudánótákat vitték. Ennek története van, mert az asszonyok először bizony elpirultak a nóták pikánsan félreérthetetlen szövegének még a gondolatára is. *Ilyen „csunyákat” inekőjjünk mink a színpadon? Csunya-nem csunya – itteni, tardoskeddi, a mi-enka ...* Jól tették. A dudánótának óriási sikerük volt. Azóta is repertoáron tartják.

Igy telt el 25 év. Negyed évszázad. A sikert, elismerést, tiszteletet soha nem adják ingyen. Ki kell érdemelni. Ezek az asszonyok kiérdemelték. Megdolgoztak érte: próbák végtelen sora, fellépések, utazások. Meg kellett tanulniuk mindezt megszervezni, felépíteni a énekkart, megkeresni, megtanulni és összeállítani a dalsokrokat, kiválasztani a fellépőruhákat, mert az asszonyok akkor a legszebbek, ha színpompás viseletbe öltöznek. Az asszonykórus természetesen megkapott minden segítséget egyrészt a Csemadoktól, másrészt Tardoskeddi polgármestereitől is. Kele Lajos, aki a megalakulás évében volt a falu polgármestere, találta ki a Fehér Akác elnevezést – az akkori fellépőruhák színe olyan volt, mint egy virágba borult szépséges akácfa. Később

Bara Mihály, Juhász György és a község mostani polgármestere, Tóth Marián is mindent megtettek, hogy az énekkar működhessen, utazhasson, felléphessen. Ahogy teltek az évek, változott a kórus is. Néhányan örökre elmentek, néhányan megöregedtek, már nem tudták vállalni a fellépéseket. Jöttek azonban új tagok, akik folytatták ezt a nehéz, de nagyon szép munkát.

2006-ban Varga Kati néni után Mojzes Erzsébet lett az énekkar vezetője. Az asszonykórus azóta is sikert sikerre halmoz. Fellépnek minden helyi rendezvényen és végigénekeltek a közeli, s távoli környezetet, felléptek Magyarországon és Ausztriában is. Beneveztek minden népzenei versenyre és hozták a díjakat. Tán már számát se tudják a rengeteg elismerésnek, arany-, ezüst- és bronzfokozatnak, amit megérdemelten nyertek el. Amire a legbüszkébbek: 2002-ben Pozsonyban megkapták az Arany Páva díjat, 2005-ben Mezőtúron az Arany Páva Nagydíjat, 2008-ban Budapesten a KÓTA Díjat és 2014-ben szintén Budapestről elhozták a Vass Lajos Népzenei Verseny Kárpát-medencei döntőjének Vass Lajos Nagydíját. A szépséges plaketteket úgy őrzik, mint a szemük fényét. Az ösz-

szes díjat pedig szinte lehetetlen lenne felsorolni.

Ezt a 25 évet szerették volna úgy istenigazából megünnepelni, énekelni, dalolni, kiállni a közönség elé és megmutatni, mit tudnak. Ám „egyedül” mit sem ér az ünneplés, és Tardoskedden van kívül együtt dalolni. A Vanya István vezette Tardoskeddi Férfikar remek énekeseinél és a kitűnő Tardoskeddi Citerásoknál nincs is jobb társaság egy nótaesten. Mindkét együttes szívesen vállalta a közreműködést. Szabó Imre, a Férfikar tagja pedig külön meglepetés-ajándékkal készült. Elsősorban a Fehér Akác asszonyainak, de a közönség minden hölgytagjának ajánlva szívszorítóan énekelte el Matúš Hložák, tótmegyeri orgonaművész zenei kíséretével a Sorrentói emlék című dal anyáknak szóló magyar változatát, könnyeket csalva a közönség szemébe. Meghívták az énekkar régi tagjait, és aki tudott, örömmel jött el. A 83 éves Varga Kati néni a színpadon nemcsak az énekkarral énekelte együtt, de még két szólóra is vállalkozott. A rendezvény konferanšiája két második gimnazista, Benkő Enikő és Végh Alex voltak, akik kifogástalanul, magas színvonalon vezették le a műsort és egyben megismertették a közönséggel az énekkar történetét a kezdetektől fogva egészen napjainkig.

A nótaest műsorának főszereplője egyértelműen a Fehér Akác Asszonykórus volt. A híres dudánótákkal kezdték, de elénekeltek a medvesalji dalsokrot és egy nem népdalokból álló egyveleget is. A Férfikar lakodalmas dalokkal, betyárnótákkal szórakoztatta a közönséget, a citerások fellépése pedig már önmagában élmény. A nótaest végén Mojzes Erzsébet, az énekkar vezetője mondott köszönetet mindenkinek, aki az elmúlt 25 év alatt segítette az énekkart, majd színpadra vonult az est összes szereplője és mindannyian – Szabó Imre harmonikakíséretével –, a közönséggel együtt énekeltek el a Palóc himnuszt. A szünetben mindenki megnézhetette a kiállítást, ami az Asszonykórus elmúlt 25 évét mutatta be.

A pompás ünnepség ezzel még mindig nem ért véget, ugyanis a rendezvénynek valódi sztárvendégei is voltak. A műsor második felében fellépett Vanya Róbert, a Budapesti Operettszínház tardoskeddi származású fiatal művésze és neje, Lőrincz Veronika, akik operettdalokat és táncokat adtak elő. Bravúrosan, szemet gyönyörködtető operettvilágot varázsolva a közönség elé. A műsor fantasztikus volt. A Faluház nagytermében tűt is alig lehetett volna leejteni. Foglalt volt az összes szék, a hálás közönség a szereplőkkel együtt örült, dalolt, könnyezett és nevetett.

Ezt a nótaestet minden biznnyal még évekig emlegetni fogják a faluban. Minden elismerésünk a Fehér Akác Asszonykórus tagjainak! Vas Er-

zsébet, Vaňa Teréz, Bogdány Katalin, Mogrovič Magdolna, Szpeváková Izabella, Móder Katalin, Fialka Márta és az énekkar vezetője, Mojzes Erzsébet hónapokig tervezték, szervez-

ték ezt a műsort. A szívüket és lelküket adták minden tak- tusba, minden dalba, nótába. Az Asszonykórus hírneve, sikerei még a széles nagyvilágba is eljutnak. A Férfikar ugyan-

is kivételesen jó kapcsolatot ápol az egyik legtöbbet olvasott magyar író, Fekete István Chicagóban élő fiával, ifj. Fekete Istvánnal, aki minden levelében élénken érdeklődik a tardoskeddi kulturális élet iránt. Fekete úr természetesen megkapta a mostani parádés nótaest teljes CD felvételét, hogy megcsodálhassa a tardoskeddi folklorcsoportok tudását, tehetségét, tevékenységét. Ismerjék meg az Egyesült Államokban élő magyarok is, mit tudnak a tardoskeddiek!

A Fehér Akác Asszonykórusnak szívből gratulálunk és mindannyiuknak sok erőt, egészséget és még számtalan, szép élménnyel, sikerrel teli évet kívánunk!

**Birkus Magda
Szabó Imre**

Vanya Lőrincz Veronika és Vanya Róbert

TARDOSKEDDI ÉRDEKESSEGEK

Buda Ferenc új könyve

Mai világunkban minden közösség, minden társadalom számára rendkívül fontos az, hogy megismerje saját valószínű múltját, hogy az eljövendő generációk igaz büszkeséggel, ugyanakkor bölcsen okulva a múlt hibáiból, hiteles, létező alapokra építhessék jövőjüket. Újkori történelmünk telis-tele van váratlan, megrázó fordulatokkal, sok esetben keserű tapasztalatokkal, amelyek okait és összefüggéseit egyre gyorsuló mindennapi életünkben se időnk, és tán szándékunk sincs észrevenni. Ide tartoznak a más nemzetekhez, emberekhez és kultúrákhoz kapcsolódó, velük együtt változó viszonyaink. Ezek a kötődések és kapcsolatok fokozatosan, közös történelmünk sok évszázada alatt alakultak ki. Hol jobbak, hol rosszabbak voltak a maguk előnyeivel és hátrányaival, fényesen szép és üszkös-feketén kiábrándító korszakaival.

Főleg a szlovákok és magyarok egymáshoz való viszonya volt bonyolult. Az egyes államalakulatok és közigazgatási rendszerek keretein belül ezek nem csupán az egyes etniku-

mok, vagy a más-más kultúra és vallási szokások közti viszonyok voltak, hanem mindig a szélesebb összefüggések, kötelékek alkotóelemei is. Ugyanakkor – helyi szinten – ezek a kapcsolatok mindenkor kizárólag konkrét emberek közti viszonyokat jelentettek.

Kevés olyan hely van a mai Szlovákia területén, amelyet a természet vagy a véletlen ilyen előnyös fekvéssel ajándékozott volna meg, mint Tardoskedd. Ezen a helyen ment végbe a falu egész történelme, sokszor megrázó sorsa minden jellegzettségével, sajátosságá-

val együtt, a kezdetektől fogva egészen napjainkig. Mindezek a szétszórta, sokszor hiányos adatok, információk a végén összeállnak, mint egy nagy mozaik apró darabkái, színes kövei, hogy kialakuljon a mi közös múltunk eddig elveszett – vagy csak annak hitt – hiteles, valódi képe.

A szerző, Buda Ferenc itt, Tardoskedden találta meg a tudnivalók leggazdagabb forrását is. Össze kellett szednie ezeket az adatokat, töredékes információkat, régen elfeledett, de a levéltárak mélyén, gyűjtemények sokasága közt szerencsésen meglelt okiratokat, dokumentumokat és összeállítani mindezt valamiféle egységes egészé. Erről szól ez a könyv. Tardoskedd történelmének/történetének egy-egy szeletéről: szerencsés vagy tragikus emberi sorsokról, neves személyiségekről, de intézményekről, építményekről és a rég- ill. a közelmúlt történéseiről is.

A könyv magyar fordítójaként szeretném az olvasók figyelmébe ajánlani azokat a rendkívül érdekes fejezeteket, amelyek a leginkább felkeltették a figyelmemet. Elsősorban az I. és

a II. világháború alatt lejátszó- dó történeteket: a tardoskeddi katonák, légiósok, hadifoglyok hihetetlenül viszontagságos kalandjait, a község határában lejátszó- dó légicsaták leírását, orosz vagy amerikai bombázó repülőgépek drámai küzdelmeit... Megtudhatjuk, miért halt vértanúhalált Trexler Ferenc, tardoskeddi jegyző (ahová az ördög nem mehet, aszszonyt küld maga helyett) és megismerhetjük Ludas József tardoskeddi katona tragédiáját.

A szerző, Buda Ferenc tíz év kutatómunkája után állította össze, és írta meg ezt a könyvet. Jó szíjjel ajánlom mindenkinek, akit érdekel szülőfalujának története, a valamikor itt élt és a ma élő emberek sorsa. Bízom benne, hogy megszólítja és elgondolkodtatja az olvasót és talán lesz, akit arra ösztönöz, hogy elei után kutakodjék, másokat talán arra, hogy méginkább óvja értékeinket és mindazt, ami körülvesz bennünket. Ez a szép falu, Tardoskedd, a miénk. Ma már mi – a ma élő tardoskeddi emberek – alakítjuk a sorsát, történetét. Legyünk büszkéek rá!

Birkus Magda

A száz éves Benkő Ilona Juventina nővér emlékére

Községünk szülötte, Benkő Ilona Juventina nővér 2018. november 30-án ünnepelte 100. születésnapját. Akkor a Tardoskeddi Hírmondó karácsonyi száma már javában a tördelés folyamatában volt, ezért úgy terveztük, hogy a húsvéti számban írunk róla, utó születésnapjára. De „Ember tervez, Isten végez.” Az élet most is közbe szőtt, és 2019. március 3-án magához szólította Juventina nővért az Úr. Ezzel az írással emlékezünk rá.

Juventina nővér fiatalon került el Tardoskeddről, és hosszú évtizedekig élt a jó Isten szolgálatában Magyarországon. Húsz évvel ezelőtt lett a piliscsabai Nagyboldogasszony Ház Idősek Otthonának lakója, ahol élete utolsó napjáig lakott. Az elmúlt száz év alatt bizony sok mindent átélt. Így emlékezett élete meghatározó időszaka: „Hatan voltunk testvérek, két fiú, négy lány. Vallásosan neveltek bennünket, rendszeresen jártunk szentmisére, én mindig buzgón imádkoztam. Szülőfalumban, Tardoskedden a megváltós nővérek tanítottak, itt végeztem a nyolc általánost. Minden évben február 12-én egész napos szentségimádást tartottak a templomban. Húszéves voltam, amikor egész délig az Oltárszentség előtt imádkoztam, és akkor kaptam a hivatásomat. Ez olyan erős volt, hogy nem tudtam otthon maradni. Még a húsvétot sem vártam meg, hanem 1940 tavaszán beléptem az Isteni Megváltó Leányainak soproni anyaházába. Édesanyám szívesen engedett, mert lánykorában ő is apácának készült, édesapám nehezebben egyezett bele.”

1941 májusában volt a beöltözése, ekkor vette fel a Juventina nevet. Ezután Kassára helyezték. Mivel elvégzett egy 2 éves ápolónői tanfolyamot, az ottani kórház valamennyi

osztályán dolgozott, de legjobban a gyerekeket szerette. 1945-ben sok szörnyűséget élt át Kassán. „Akkor volt a zsidóüldözés, zsidó fiúkat kezeltünk a belgyógyászatban, akik azért vettek begyógyszert, hogy bekerüljenek a kórházba, és ne deoptálhassák őket. Egy ferences atya kórházlelkészként többeket megkeresztelt, akiknek én lettem a keresztanyjuk. Sokakat meggyógyítottunk és felépültek. A legszörnyűbb élményünk az volt,

1945-ben egy reggel, amikor a kápolnából jöttek le, már várták őket a milicisták. Még reggelizniük sem lehetett, hanem egy hatalmas terembe betelítették őket. Juventina nővér még szlovák állampolgár volt, ezért őt nem vitték el, de a magyar nővéreket leponyváztak autókkal átvitték a magyar határon, majd mehetek, amerre látták. „Kassán a magyar nővérek helyét szlovákok vették át. Pünkösdkor eljött értem a főnöknő. Azt kértem, menjünk a kápol-

kerültem, és itt dolgoztam. Nagyon szerettem a gyerekeket. Többször, más osztályokon is szükség volt rám, így baleseti sérültek között is dolgoztam. Amikor éjszakáztam, esténként imádkoztam és énekeltem a kórteremben a betegeknek. Több esetben hívtam papot súlyos beteghez, hogy megkap hassa a szent kenetet.”

Az örökfogadalma 1948. május 3-án volt Sopronban, amikor kilencen kötelezték el magukat örökre Istennek. Két év-

A 100. születésnap megünneplése

amikor egészen kicsi beteg gyerekeket hurcoltak el a gyerekosztályról: a temetőbe vitték őket, és egy mély gödörbe dobálták – még élve! Amikor sírtunk, azt mondták: *Kedves nővér, ne sirassa, mert még magukat is el fogjuk vinni!*”

nába imádkozni, letérdeltem az oltár előtt, de rám tört a sírás, ezért még ott maradtam egy rövid ideig. Egyik nővértársam elintézte, hogy ezer koronáért egy orosz kocsit áthozott miniket Magyarországra. A Szent István Kórház gyerekosztályára

vel később, 1950-ben a szétosztatóskor Györkönybe került a nővérehez, akit szintén Tardoskeddről telepítettek át. Onnan mindennap gyalog elment a 3 km-re lévő Nagydorogra, a szentmisére. A falubeliek csúfolták, a jegyző

feljelentette, pedig senkivel sem érintkezett, nem térített senkit. Egy hét után mégis elvitték az ávósok végigkísérve az egész falun, bámészkodó emberek előtt. „Odakint várt a lovas kocsis, ezzel elvitték Nagydorogra, a vasútállomásra. Miután megvettem a jegyemet, becsuktak a váróterembe az egyik ávossal együtt, odakint pedig egy másik vigyázott. Végül megjött a szekszárdi gyorsvonat. Mikor

megérkeztünk, négy ávós várt. El akarták venni a rózsafüzéremet, amely a rendi ruhám övére volt fűzve, de nem engedtem. Azon az éjszakán kétszer is kihallgattak. *Miért hagytam ott a rendet? Hol dolgoztam?* Egész éjjel egy deszkapriccsen ültem és imádkoztam, kezemben a rózsafüzérel. Másnap még két szerzetestestvért és egy nővért hoztak, így négyen egy négyágyas terembe kerülünk.”

Egy hét után Piliscsabára szállították őket, ahol gyűjtőtábor rendeztek be. Egy hónapot töltöttek itt. „Augusztus 1-jén leponyvázott teherautó vitt bennünket Zircra, ahol tizenegyféle rendből hatszázán zsúfolódtunk össze, én fél évet töltöttem itt. Nehéz helyzetünk volt, a település lakói, de még a környező falvakból is éjszaka, titokban lovas kocsival hozták az ennivalót a templom mögötti kápolnába. Kitéttük a kosarakat, és reggelenként tele voltak kenyérral... Az apátságának gyönyörű kertje volt, itt sétálhattunk, de a kapun nem mehettünk ki. Dolgozni nem tudtunk, de folyamatosan, éjjel-nappal imádkoztunk.”

Februárban felkerült Pestre egy nővértársához, itt gyalog járta a kórházakat, még a mi-

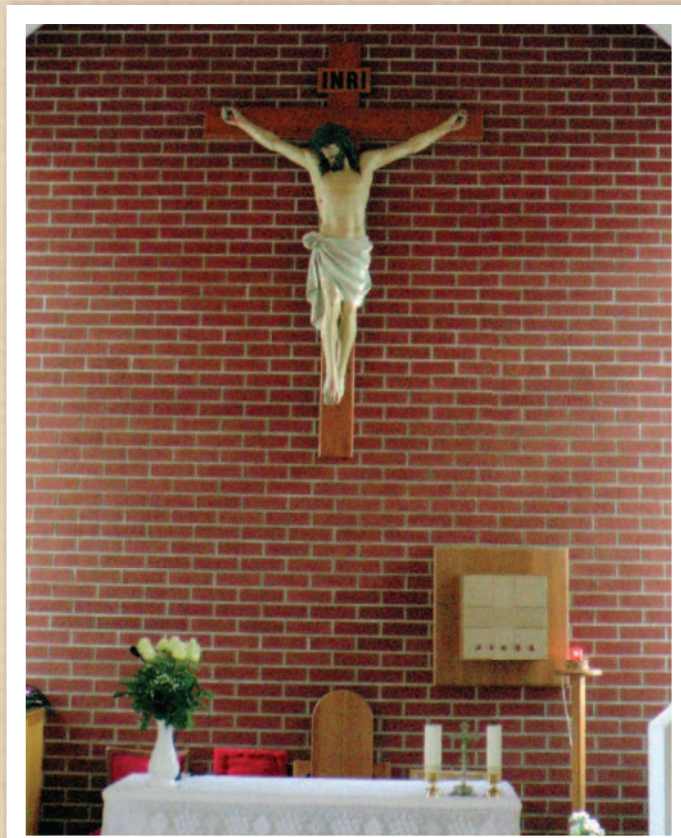
nisztériumba is elment, hogy munkát találjon. Amikor megmondta, hogy szerzetes, nem kapott sehol állást. 1951-ben kezdett el dolgozni a miskolci kórház gyermekosztályán orvosok, gyakorló nővérek mellett. Súlyosan beteg gyermekeket ápolt. „Sok jót tettünk, a csecsemők sokszor nem akartak enni, ekkor a karomba vettem őket, beszéltem hozzájuk, és végül megették az

ételt. A csecsemőosztályon több olyan baba volt, aki azért nyelt félre, mert fekvé etették. A legtöbbet közülük sikerült megmentenem, mert volt egy szívógép, amellyel segíthettünk rajtuk... 1980-ban innen mentem nyugdíjba. Ezután az orvosok gyermekeit kísérettem az óvodába, hittanra, közülük három maga is orvos lett, évekip tartották velem a kapcsolatot, sokszor meglátogattak.”

1997 óta élt a piliscsabai Nagyboldogasszony házban. Amíg ereje engedte, itt is sokat segített a betegekben, imádkozott velük és értük. „Elmondhatom, hogy mindig velem volt az Isten, mindig adott elég erőt, amikor nehéz volt elviselni a megpróbáltatásokat. A Szűzanyát is nagyon szerettem, sokat segített, mindig ki- eszközölte a kegyelmet, amikor a hitemért és magyarságomért vittek el. Amikor nehéz helyzetbe kerül az ember, csak Istenbe tud kapaszkodni, mert az ő kezében vagyunk.”

Juventina nővér amíg tudott, minden évben hazalátogatott a tardoskeddi rokonokhoz. Ilyenkor egyetlen alkalmat sem hagyott ki, hogy ne vett volna részt a szentmiséken. 2018. november 30-án a legközelebbi rokonok, beleértve a 95 éves Rozi húgát felkeresték az otthonban, hogy születésnapja alkalmából felköszöntsék őt. Tardoskedd község képviselőjében Tóth Marián polgármester és Mészáros Imre képviselő gratuláltak községünk jubilánsának. A születésnapot követően Juventina nővér még három hónapig élt szeretetben és békeességben, majd örökre elaludt. A Miskolci Minorita altemplomban helyezték végső nyugalomra. Nyugodjon békében!

**Az Új Ember alapján
összeállította Bračo Szilvia**

Líbiában, Irakban, Ingusföldön

Manapság természetes dolog, ha valaki több száz kilométerre az otthonától talál munkát, és külföldön dolgozik. Ha kell évekig. 35-40 évvel ezelőtt ez nem volt olyan gyakori. A férfiaknak az akkori Csehszlovákiából elsősorban Észak-Afrika és a Közel-Kelet egyes országaiban volt lehetőségük vendégmunkásként dolgozni. Pintér István az elsők között volt, aki több tardoskeddivel együtt Líbiában és Irakban vállalt hónapokig tartó munkát. Évekkel később, már a rendszerváltás után ismét „útra kelt”, ekkor az Ingus Köztársaságba ment. Akkor, amikor javában zajlott a orosz-csecsen háború.

Mikor és hogyan merült fel, hogy Líbiában vállaljon munkát?

Miután 1978-ban megnősültem, építkezni kezdtünk. Kölcson nélkül ezt abban az időben sem lehetett megoldani.

Mivel nem akartam hosszú éveig törleszteni, és közben megszületett a fiam és a lányom, jól jöttek az anyagiak. Így éltem a munkáltatóm adta lehetőséggel, hogy Líbiába menjek dolgozni. Tardoskeddről akkor már többen kint voltak vendégmunkásként, többek között Zoltán öcsém is, így nagyjából tudtam, mi vár rám. Aztán '84 februárjában Varga Józseffel és Szabó Mihállyal én is kimentem. Utánunk jött még Sós Emil, Benkő Lajos és többen a környékről, ill. Pozsonyból. Valamennyien a Doprastavnál dolgoztunk.

Hogyan emlékszik vissza a Líbiában töltött 17 hónapra?

Elsősorban utakat, hidakat építettünk a sivatagban, vasztunk, betont készítettünk a kőbányából hozott kövekből. Irtózatossá volt a hősség. Ez rosszabb volt, mint maga a munka. A hűsön 50-55 Celsius fok volt, a napon el sem tudtuk képzelni, mennyi lehetett. Volt, hogy csak éjjel lehetett dolgozni a hűsség és a gyakori homokviharok miatt. Beletelt 3-4 hónapba, míg megszoktam az ottani körülményeket. Az ott élők tanácsára, víz helyett meleg teát, sehit ittunk. Ettől nem

szomjaztunk, és nem izzadtunk annyira. Egyébként azért viselnek az ottaniak hosszú fekete ruhát, a férfiak meg szakállat, mert véd a hűsségtől és a homoktól.

Milyenek voltak az ottani emberek? Nem voltak ellenségesek önökkel szemben?

Egyáltalán nem, ki lehetett velük jönni. Ahol dolgoztunk, ott nagyon szegények éltek, sok volt köztük az analfabéta. Kint laktak a sivatagban, sátrakban. Líbiában csak a gazdagoknak volt autójuk, a többiek tevének közlekedtek. Az egyik családfővel – hadzsival, akit Alinak hívtak jó barátok lettünk, tőle elég sok arab szavat megtanultam. Néhányra ma is emlékszem: szálám alájkum (köszönés) jalla-jalla (gyorsan-gyorsan), mandzsária (étel). Gyakran megálltunk nála teázni. Több felesége és 20 gyereke volt. A nő, asszonyok teljesen feketében jártak, csak a szemük volt szabadon. Európai ember előtt nem mutathatták az arcukat. Alitól megtudtuk, hogyan lehet megállapítani, hány évesek a burkát viselő nők. A sarkukra pontok voltak tetoválva, 1 pont 10 évet jelentett. A családokban a hadzsi nem dolgozott, a többi férfi és nő igen. A háztartást, és az állatok körüli munkákat mind nők végezték. A városokban más volt a helyzet. Ott már voltak autók, és a gyerekek jártak iskolába. Ami az ételeket illeti, sokmindent megkóstoltam, de nem tudtam megszokni őket. Megkóstoltam a tevépúját is, leginkább a csirkehúshoz hasonlít. Mi Missuratában laktunk, és szerencsére saját szakácsunk volt, így nem kellett arab ételeket ennünk.

Irakban más jellegű munkát végzett?

Irakba 1987-ben mentem, 15 hónapot töltöttem ott. Ivó-

víz elvezető kanálisokat, hidakat építettünk. Tardoskeddről Irakban volt még Bogdány László, Kálmán Gyuzsi báty, Balogh István, Farkas József, Morvai Lajos. Abu Ghraidban dolgoztunk, innen 300 km-re Basszránál folyt az iraki-iráni háború. Mi ebből, szerencsére nem éreztünk semmit. Őriztek bennünket, és ha valami történt volna, azonnal kimenekítettek volna minket. Én vezető besorozásban dolgoztam, 5 ember tartozott alá. Jól dolgoztunk, és a munkánkért elismerésben részesültünk. Erre büszke vagyok.

Miután hazatért, nem soha volt otthon, újra külföldi munkát vállalt. Ezúttal Ingusföldön.

Összesen 32 hónapot húztam le Líbiában és Irakban, ezért

otthon akartam lenni a családommal. Nagyon hiányoztak. Amikor elmentem, a fiam óvodás volt, mire haza jöttem az első osztályt látogatta. Így amikor később Jemenben lehetett menni, én már nem mentem. Nem vonzott. De tudom, hogy a falunkból Magyar László Jemenben volt. A Doprastavnál dolgoztam tovább, amikor az egyik főnököm jött, hogy nem lenne-e kedvem Ingusföldre menni. Az meg hol van?

A Pavlova torta

Bizonyára nem ismeretlen olvasónknak a világhírű Pavlova torta, amely napjaink trendi édességévé vált. Az eredetéről viták folynak, ugyanis az ausztrál és új-zélandi cukrászok is azt állítják, az ő hazájukból származik. Ugyanis mindkét országban nemzeti desszertnek számít. A torta eredetileg Anna Pavlova orosz balerina tiszteletére készült, mégpedig Ausztráliában, az ottani turnéja során. A balett művészről az a hír járta, hogy olyan légiesen és könnyedén táncol, mintha szárnyai lennének. S ez a torta épp olyan, mint Pavlova tánca, könnyű és légies. Természetesen, Tardoskedden is ismerik és sütnek Pavlova tortát. Többek között Kollár Renata, aki nemcsak családját örvendezteti meg e habkönnyű desszerttel, de bárkinek szívesen megsüti, aki erre igényt tart.

„Sokan kérdezik tőlem, mi fogott meg annyira a Pavlova tortában, hogy elkezdtem sütni? Minden tavaly októberben kezdődött, amikor egyik családi ünnep követte a másikat. Akkoriban eléggé időszükében voltam a pici lányom miatt, ezért egy könnyű, de mégis finom édességet szerettem volna készíteni. Megsütöttem életem első Pavlova tortáját, amely nagy sikert aratott, és mivel nekem is nagyon ízlett, a következő három hétvégén is sütöttem egyet-egyét. Ez a torta hasonló, mint a habtorta, csak könnyedebb krémmel van töltve, a tetejére pedig friss gyümölcs kerül. Éppen ennek a könnyű krémnek és a gyümölcsöknek köszönhetően válik finom édességgé, amelyet fogyaszthatunk kávéhoz vagy délutáni desszertként. A mi családunkban bevált uzsonnának is.

A Pavlova torta abban különbözik a többi tortától, hogy a tésztájában nincsen liszt, így könnyen emészthető, és bármikor meg lehet belőle enni akár két porciót is. Még nem fordult elő, hogy a tortám ne fogyott volna el. Alig kezdem el szeletelni, már evődik is. Imádják a közvetlen környezetemben, és az utóbbi időben már vannak megrendelőim, akiknek szintén nagyon ízlik. Ez örömmel tölt el.“

bsz

A volt Szovjetunió területén, a csecsenekkel határos. Beleegyeztem, Szvetko Lászlóval ketten mentünk Tardoskeddről. A repülőgép Orenburgba vitt, innen teherautó konvojokkal mentünk Ingusföldre, Nazranba. Vasútállomást építettünk, és áthelyezhető fa konténereket (unimobunkákat) építettünk a szegényeknek. Én műhelyben voltam, az asztalos munkákat mind én végeztem. Az ingusoknál télen dolgoztam, előfordult, hogy délben -42 Celsius fok volt. Ilyen hideget még nem éltem át. A hó szósz szerint jéggé fagyott, a gépeink is megfagytak. Ilyenkor leálltunk a munkákkal. Szlepacs pálinkát ugyan lehetett inni, de nagyon rossz volt az íze.

Ebben az időben folyt az orosz-csecsen háború. Nem lehetett egyszerű ilyen körülmények között dolgozni.

Hát nem. Aki akart, az plusz pénzért vállalta közülünk, hogy éjszakánként fegyverrel őrizi a szállásunkat, és a munkahelyünket a sok-sok nehéz gépezettel. Én vállaltam, mert voltam katona, ismertem a fegyvereket, és mert elég veszélyes volt a helyzet. A háború végett itt csak fél évet bírtam ki. Féltünk, ezért inkább hazajöttünk. Viszsgondolva, jól tettem, mert amikor már itthon voltam, halottam, hogy elrabolták azt az autót a sofőrrel és a kísérelével, amellyel én is jártam Csecsenföldre sóderért. Fél millió dollárt kértek értük váltságdíjnak. Úgy tudom, a cég kifizette, és kiszabadultak. Örülök, hogy én nem voltam köztük.

Nyugdíjba vonulásáig más országokban is dolgozott még?

A fordulat után Németország több városában dolgoztam, többnyire építkezéseken a már említett Szvetko Lacival, Gajdó Gáborral és Fábán Józseffel. Itt balesetem is volt, majdnem meghaltam, amikor a daruról egy vaskonstrukció rám esett. De szerencsére nem lett nagyobb bajom. Németországból aztán Prágában és környékén végeztem munkákat, mint mester. Sokan dolgoztak velem Szlovákiából, Tardoskeddről is. Majd itt a környéken dolgoztam. Aztán hátgerinc problémák miatt 2 évig rokkantnyugdíjas voltam, majd nyugdíjas lettem.

Most hogy telnek a napjai?

Most legfontosabb számomra a 3 unokám. Főállású nagyapa vagyok. A két kisebbet a nyolcéves Laruskát és az ötéves Corinkát hordom óvodába, iskolába, amíg a szüleik dolgoznak. Ha kell, vigyázok is rájuk, mert most már van szabadidőm. Darko már 17 éves, ő már önálló. Kikapcsolódásként kertészkedek, és sokat kirándulunk a családdal.

Ha vissza lehetne forgatni az idő kerekét, újra vállalná ezeket a munkákat?

Igen, minden gond nélkül. Sokszor eszembe jutnak ezek az évek, ha beszélgetünk a feleségemmel, vagy ha nézem a fényképeket. A faluban is, ha összefutok a régi munkatársakkal, felidézük az átélt eseményeket. Sajnos, többen már nem élnek közülük...az öcsém sem. Ez fájdalmas, de nem bántam meg, hogy vállalkoztam mindeyre.

Bračo Szilvia

Az allergiáról

Köztudott, így tavasz közeledtével sajnos nemcsak a nap-sugár kellemes melegével találkozhatunk, hanem a különböző allergiákkal is szembesülnünk kell, mint pl. a pollen, a virágpór, a parlagfű, az atkák, egyes gyógyszerek, háziállatok, stb.

Az **allergia** a szervezet aránytalan reakciója az allergénekre. Az allergén olyan anyag, amely érzékenyíti a szervezetet, és képes allergiás reakciót okozni. Az allergiák olyan betegségeket okoznak, mint pl. a szénanátha vagy az asztma. Ha felmerül a gyanú, hogy allergiásak vagyunk, forduljunk orvoshoz, allergológushoz, aki elvégzi a különböző tesztekét, és felírja a gyógyszereket. Az antihisztaminok, olyan gyógyszerek, melyek enyhítik a fő tüneteket, a köhögést és a köptőhátya-gyulladását. Mindenféle allergia esetén hatásosak.

Az **atkák** mikroszkopikus méretű pókok, amelyek az otthonunkban élnek, és az allergiás betegeknek légúti tüneteket okozhatnak. A légúti allergiák (asztma és szénanátha) többségét a poratkák okozzák. Az atkák meleg, nedves környezetben fejlődnek, matracokban, párnákban élnek. Nem bírják a hideget. Megelőzni gyakori szellőztetéssel, perszívózással, nedves ronggyal való portöréléssel lehet. Poratka-allergia ellen nagyon hatásos, ha minden héten forró vízzel magas hőfokon kimossuk az ágyneműt. Akik allergiásak, azoknak nem ajánlatos a szobájukban a szőnyeg használata. Egyszerűen gyakori takarítással, kevés textíliával megelőzhetjük a szaporodásukat.

A **szénanátha** tünetei nagyon hasonlítanak a közönséges náthához. A leggyakoribb tünete az orrfolyás, tüsszögés, viszketés, a szemkönnyezése, amit sajnos a virágpór-allergia okozhat. Tanácsos ilyenkor zárva hagyni az ablakot, főleg hajnalban vagy sötétedéskor, amikor a legnagyobb a pollen-szám. Hazaérve öltözzünk át, zuhanyozzunk le. Egyszerűen tartuk tisztán a házat.

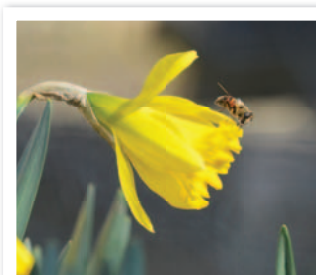
Az **étel-allergia** közül a mogyoró-allergia a leggyakoribb,

ezt követi a glutén érzékenység. Az ételekre adott allergiás reakció tünetei lehetnek: erős duzzanat a szájban, asztma, hasmenés, hányás. Az élelmiszerek közül leggyakrabban a tehéntej, tojás, halak, aszalt gyümölcsök válhatnak ki allergén reakciót. Az allergiát sajnos néha gyógyszer is kiválthatja. A legtöbb fajtát az antibiotikumok, bizonyos fájdalomcsillapítók, izomlazítók vagy helyi érzéstelenítők válthatják ki. Ha azt észleljük, hogy valamilyen gyógyszerre allergiásak vagyunk, hagyjuk abba a gyógyszer szedését. Orvosunknak tudnia kell erről, ezért esetleg őrizzük meg a gyógyszer dobozát, mert anafilaxiás reakció léphet fel, ami életveszélyes lehet. Az anafilaxiás fő tünetei a torok és a nyelv gyulladása, nehéz légzés, hányinger, hasmenés, hasi fájdalom, vérnyomáscsökkenés, ami sokkot okozhat, és eszméletvesztéssel járhat.

A **különböző rovarok**, mint pl. a méhek, darazsak sajnos gyakran megcsípi az embert, ami nagyon kellemetlen fájó érzéssel jár. Ilyenkor az érintett bőrfelület kipirosodik, gyulladás alakul ki. Kint a szabadban, főleg főzéskor tartunk minden tartályt zárva, hogy a darazsak ne szálljanak bele. Így elkerülhető a csípésük.

Zárszóként még annyit, hogy nagyon fontos a megelőzés. Minden szempontból. Legyen szó gyógyszerről vagy bármiről. Figyeljünk oda, mire vagyunk allergiásak. Evés előtt mindig, mossunk meg minden gyümölcsöt, zöldséget. Termékek vásárlásakor pedig olvassuk el, mit tartalmaznak.

Szekan Katalin

A méhcsípés is allergiát okozhat.

Szappancsokrok készítésével töltődöm...

Három kisgyermek büszke anyukája vagyok, ebből adódik, hogy már hetedik éve anyasági szabadságomat töltöm, jelenleg a legkisebb, 1 éves fiammal. Tavaly januárban jött az ötlet, hogy természetes alapanyagú, házi készítésű szappanokkal, szappancsokrokkal szeretnék foglalkozni. Mindig is szerettem kézműveskedni, különféle dekorációkat készíteni.

A hobbi az, ami kiemel a hétköznapokból, energiákat szabadít fel benned, megnyugtat, vagy épp felpörget, szeretettel és élvezettel csinálod. Amióta gyerekeim vannak, főleg belekezdtem az olvasásba, úgyis fél perccel belül megérkezik valaki, hogy éhes, szomjas, segítségre van szüksége, vagy egyszerűen csak figyeljek rá. Így aztán hamar rájöttem, hogy ha otthoni kikapcsolódásra vágyom, kénytelen vagyok más hobbit kitalálni, olyat, amire nem kell teljes aggyal odafigyelni, bármikor meg lehet szakítani, ha éppen valamelyik gyermekemnek szüksége van rám.

Én a szappancsokrok készítésével töltődöm, ebben élem ki kreatitásomat. Nincs két egyforma csokrom, mind más, egyedi, kézzel, szeretettel készített. A legelején csak a családnak készítettem, mindenkit megleptem a személyiségéhez illő (szín, illat) cso-

korral, majd gyorsan híre ment a munkáimnak, s egyre többen meglepték saját magukat, vagy szeretteiket 1-1 darabbal. Készítettem már csokrot születésnapra, névnapra, nőnapra, pedagógusnapra, anyák napjára, esküvőre, promócióra, ballagásra... de sokan rokonlátogatásra is asztali szappandekoraival kedveskednek ismerőseiknek. Büszke vagyok, hogy csokraim már eljutottak a határon túlra is (Magyarország, Ausztria, Csehország, Írország, Anglia, Olaszország), és mindenkinek elnyerik tetszését. Karácsonyra, húsvétra külön tematikus asztaldíszeket készítek, illetve a szappancsokrokon kívül az egyes szappanok is nagy sikert aratnak. Így tavasz környékén legtöbbször a lila csokrokat keresik levendula illattal, de az egyéb virágillatok (rózsa, jázmin, gyöngyvirág, magnólia...) is sokak kedvence.

Már nagyon sokan szegeztek nekem a kérdést, hogyan győzöm mindezt három kisgyerek mellett. A női élet egyik legjelentősebb kihívása a család és a munka összehangolása. Ez néha olyan mintha többfrontos háborút kellene vívnunk az élet mezején. Az, hogy mennyire vagyunk sikeresek a két terület párhuzamos futtatásában, szerintem alapvetően azon múlik, hogy mennyire vagyunk tisztában a saját céljainkkal, értékeinkkel, mennyire bízunk önmagunkban és legfőképpen, hogy mennyire tudjuk az időnket és önmagunkat menedzselni.

Mgr. Morvai Szikora Tímea

Konyhakerti ki mit tud à la zöldfűszer

Manapság a boltok telis tele vannak cserepesen kínált fűszernövényekkel, melyeket sokan abban a reményben vásárolnak meg, hogy az instant felhasználást követően a növények a konyhakert szegletében végzik. Olykor valamelyik példány túléli a szezont, és tartósan megkapaszkodik a kertben, de az esetek többségében a nyári időjárás, vagy épp ellenkezőleg, a fagyok végzik ki a fűszert. A teljesség igénye nélkül böngésszük végig a leggyakrabban újrahasznosított, vagy az esetlegesen biztonsággal telepíthető konyhakerti zöldfűszereinket.

BAZSALIKOM

Több ízű (citromos, banános, epres, almás aromájú) és több színű (zöld, piros, fröcskölt) típusa is kapható tavaszontként ennek a kiváló ízű fűszernövénynek. Kizárólag egynyári növényként érdemes kezelni, az ősz beálltával a fényhiány miatt a növények kigyengülnek. Leveli frissen finomak, pl. salátákba, de mélyhűtve akár még néhány hónapig is élvezhetjük. A leheletjavításban frissen fogyasztva, és nemcsak szájvízként használhatjuk. Szerencsénkre a bazsalikom kiválóan szárítható, így nem kell nélkülözni azoknak sem, akik szárítva tárolják fűszereiket. Érdemes a növényeket napos helyre, tápanyagdús talajba ültetnünk. A virágok szisztematikus eltávolításával, a bokrok visszavágásával a bazsalikom képes a teljes megújulásra és csaknem a fagyok beálltáig ellát majd zsenge levelekkel, hajtásokkal.

CITROMFŰ

Az egyik legalulismertebb és alulértékelt fűszernövényünk. Citromos illatú és ízű levelei kiválóak bizonyos húskok fűszerezéséhez, de a teáknak is selymes kellemes ízt ad. Kóktelőkba a menta kiegészít

tő társa, számtalan teakeverék szerves része. Évelő, és az évente 2-3 alkalommal történő szüretet is vagányan bírni fogja. Ültessük napos helyre, balkonládába, de akár vizenyősebb területre is, hihetetlenül jól tud majd alkalmazkodni, csupán a végleges magasságában látunk majd némi eltérést.

CSILI VAGY CHILI

Talán a kor legdivatosabb fűszereinek egyike. A magyar nemzet már-már fanatikus módon viszonyul a csipős ízhez a kulináriában, így szinte nincs olyan háztartás, ahol ne lenne felfűzve szárítva egy kis erőspaprika, modern nevén csili. Melegigényes növény, paprika lévén csak a fagyveszélyes időszakot követően ültessük ki csilinket a kert földjébe. A paprika kedveli a szerves anyaggal, tápanyaggal jól ellátott talajokat, a rendszeres tápanyagutánpótlást. Terméseit felfűzhetjük, megszáráthatjuk, így az egész télen kiegészítheti étrendünket.

FOKHAGYMA

Szinte nincs olyan konyatünder, aki ne ismerné ezt az illatos fűszerfeleséget. Bár zöldsegnövényként ismert, isteni zöldfűszer is tud lenni, ha beültetjük a hűtőben talált kissé aszott, vagy csírázásnak indult gerezdéket konyhakertünk sarkába. A tavaszontként kihajtó zsenge hajtások ugyanolyan jól használhatók salátákhoz, mint a hagymák és az abból

készült püré, por, szárítmány. Vigyázzunk, nehogy mind kimelegjünk a földből, mert akkor a következő évben hiába keressük a megszokott helyén. Mivel magot nem képez, csupán némely fokhagymaféleség hajt bulbiliket (apró hagymácskákat).

KAPOR

Kizárólagosan egynyári fűszernövényünk. Fontos, hogy helyre vessük. Forgalmában jó néhány fajtája van, melyeket tavasztól nyár közepéig vehetünk. A gyökerét kivéve az egész növényt használhatjuk ízesítésre. A zsenge leveleit, szárát, magjait, szárított részét. Zölden szárítható, levesekhez, főzelékekhez használjuk, előregedett, de akár a megszáradt szárait az uborka savanyításához, magjait puffadás-csökkentő, emésztést segítő teákba tehetjük. Ha cserépben vesszük, azonnal használjuk fel, ne ültessük ki!

MAJORANNA

Tavasszal ültethető, otthon is jól termelhető fűszernövényünk. Apró leveleit, virágzatának takarékeveleit fogyasztjuk, főleg szárítva. Meleg, napos, félárnyékos helyre ültessük, tápanyaggal jól ellátott talajba.

METÉLŐHAGYMA

Évelő hagymaféle. Áruházkban előhajtattott cserepes növényként vehetjük meg. A levágás után ültessük ki a kertbe! Ne tartogassuk az ablakban!

Nem fogja túlélni sajnos. Leveli frissen és szárítva is fogyaszthatjuk. A talajban hagymaként telel át, amit 4-5 évente fel kell újítani.

MENTA

Évelő INVAZÍV növényünk. Bármikor ültethetjük. Indát, cserepes növényt ültethetünk, de magként is telepíthetjük. Legismertebbek kiskertes termesztésben a borsmenta és a fodormenta. Az előbbi fűszerként, koktélalapanyagként ismerjük, míg az utóbbit teaízesítőként. Ne engedjük, hogy a kertben átvegye az irányítást! Ültetést követően szigorúan tartsuk kordában!

PETREZSELYEM

Simalevelű és fodros formájával egyre gyakrabban találkozhatunk az áruházláncokban. Aki szeretne folyamatosan petrezselymet kertjében, javasolom inkább vessen néhány magot a kert könnyen elérhető részében. A levél- és gyökérperezselyem is alkalmas arra, hogy a leveleit elfogyasszuk. A gyökérperezselyem viszont jóval kevesebb levelet tud majd adni. Cserépből kiültetett növényeink javarészt hamar elpusztulnak, nem szükséges a próbálkozás.

Tóth Kamil
Okleveles kert
és tájépítész mérnök
Testületi képviselő,
Account manager

Húsvét a keresztények legnagyobb ünnepe, amely eredetileg a zsidókéval esik egybe. Ők ugyanis ilyenkor ünneplik az Egyiptomból való kivonulást, Mózes vezetésével. Aki már járt Izraelben, vagyis a Szentföldön, az az ember teljesen másképp éli meg a húsvéti ünnepeket.

Már bejutni sem könnyű Izraelbe, ugyanis mindenkit egyenként kikérdezik a magyarul is beszélő izraeli biztonsági ellenőrök. A Ben Gurion nemzetközi reptér impozáns várójában aztán összejön a fél világ, majd jó két óra várakozás után beléphetek egy külön kártyával a világ egyik legbiztonságosabb országába. Angolul, oro-

számokkal is kedveskednek nekünk. Az út végére már mi is énekeljük a chalem alechem/ legyen a béke teveled/ ismert dallamát. Irány Tabgha, mondja ThDr. Szlávik Antal, aki a záródokokat vezette. Remekül ma-

meggyógyította, aki a következő ismerős szavakkal szólt hozzám: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj...“ Megcsodáltuk Szent Péter házának megmaradt részét, mely fölé az építészek egy látványos, üvegfalú templomot terveztek úgy, hogy látszik az alsó eredeti házrész. A napot Jardenitnél folytattuk - ez a Jordán folyó azon része, ahol Keresztelő Szent János megkeresztelte Jézust. A Jordán folyó ezen a részen olyan zöld, mint a smaragd. Római-katolikusok, ortodox keresztények jönnek erre a szent helyre megújítani keresztiségi fogadalmukat. Valaki csak belelép a folyóba, de vannak olyanok is, kik egész testüket mártják bele háromszor a folyó vizébe, hogy megtisztuljanak. A folyó menti falakon minden nyelven, köztük magyarul is megtaláljuk a Bibliából ismert idézetet: „Ez az én szeretett Fiam...“ Élményekkel telve a finom vacsora mellett megbeszélgetjük a napi látottakat. Galileában a esti étkekhez igazi keleti édességek is járnak a már álomkóros turistáknak. Viszont itt ettük a legfinomabb Sacher tortát is.

Másnap Tábor-hegyére indulunk. Míg várakoznunk kell, megkóstoljuk az itteni specialitást, a frissen facsart fanyaran édeskés gránátalmalevet. Fenn, a hegyen áhitattal éneklünk és imádkozunk a mindennapi szentmisén. Itt található a Színeváltás bazilikája. Nincs messze innen Názáret. Krisztus idejében nem volt száznál több lakosa, ma negyvenezres város. Mária háza fölé egy mo-

dern templom épült, ez az Angyali üdvözlés bazilikája. Egy utcával tovább megtaláltuk a Szent József templomot is. Aztán a galileai Kána városába mentünk, Jézus első csodájának a színhelyére, ahol Jézus a vizet borrrá változtatta. Itt a házaspárok megújíthatják a házassági fogadalmukat. Majd Betlehembe indulunk, hogy elfoglaljuk szállásunkat.

Az izraeli-palesztin határhoz érve meglep minket a hatalmas betonfal és a katonai ellenőrzés. Jeruzsálem divatos, rendezett utcáihoz képest Betlehem dimbes-dombos, szűk

Boldogság-hegye

szul jóformán mindenkivel megérteted magad. Fadi, a jeruzsálemi arab buszsöfőrünk Tiberiasba visz, ahol bőséges vacsorával, desszertekkel vártak bennünket. Reggelen Boldogság-hegyére indulunk, a Genezáreti-tó partjára. A látvány elvarázsol mindenkét, mert itt nemcsak pálmafák, de különféle tarka virágcsodák szinte kékes ködbe burkolózva illatoznak. Hasonló látványban lehetett része a Jézust hallgató tömegnek is. A nyolcszegletű templom falaira, amit Antonio Barluzzi tervezett, a nyolc boldogság van felírva. A színarany kupola jelzi a hely fontosságát. Később a Genezáreti-tóon bárkába szállunk. Meglepődünk, amikor a kapitány felhívja a magyar zászlót és a himnusz is megszólal. Tisztelik a turistákat. Izraeli zene-

gyarázott, mesélt, irányította a csoportot, amiért nagy köszönettel tartozunk neki.

Kafarnaumban sok csodás tettet hajtott végre Jézus, többek közt a százados lányát is

Júdeai sivatag

Arany Kapu

arab utcácskái eléggé elhanyagoltnak tűnnek. A Születés barlangja körüli tér rendezett, csak a műezzin imára szólító éneke eléggé hangos és zavarba ejti a zarándokokat. Relaxálódunk egy órával később a Pásztorok mezején. Az ide vezető utat píneardő övezi, a sztrelciák, kaktuszok, pálmák sokasága üdítően hat ránk. Innen már a Tej-barlangba indulunk, ahol Heródes haragja elől menekülve Mária a gyermek Jézust táplálta. A történet szerint néhány csepp tej fehérre változtatta a barlang belsejét. Ide járnak imádkozni a keresztény és a muzulmán nők gyermekáldást kérve.

Az elkövetkező napokban megtekintettük a Páter Noster vagyis a Miatyánk templomát.

likájának is nevezik, mivel 16 ország, köztük a magyarok is segítették adományaikkal felépíteni. Mária sírját egy görög-katolikus templomban őrzik, ahol a mindig mosolygós nővérek kegytárgyakat is árulnak. A sok látványtól egy zarándok is megéhezik. Ebédre Jeruzsálem egyik örmény vendéglőjében magyar felszolgálóra bukkanunk, aki megörülve a magyar szónak, egy külön termet bocsát a csoport számára.

A Via Dolorosát mindannyian ismerjük az evangéliumból. Az storozás templománál megállunk. A Szent Sír bazilikájánál szintén tömeg várakozik. Egy pillanatra tudunk csak megállni Jézus sírjánál, de már figyelmeztet az őr, hogy tovább

lön karzaton tartózkodhatnak csak. Egy tízéves fiúcska elénekelte az asznapi imát a Tórából. A rabbi egyúttal a férfikart irányítva, énekelte a Urat. Felejthetetlen élmény. Kár, hogy ünnep lévén itt nem volt szabad fényképezni.

Aznapi eljutottunk a Júdeai sivatagba is. Sokan azt várták, hogy a sivatag bizony csak homokkal van tele, ez viszont kősvatag is. Kiesnek és kietlennek is lehetne jellemezni - Itt meghallani a CSENDET. Jézus ide vonult el 40 napra elmélkedni, böjtölni. A nulla tengerszinti ponttól tovább indultunk Jerikóba. Ez több, mint tízezer éves muszlimok lakta város, de van keresztény temploma: A Jó Pásztor templom. Zakariás fügefája mellett arabok kegytárgyakat és füget árulnak. Itt kötelező az alkudozás. Ain-Karembe ellátogatott Mária is rokonához, Erzsébethez. Nagyon szépek a templom freskói, bemutatva részletesen az eseményeket. Betániában megtekintettük Lázár, Mária és Márta házát.

Qumran és Massada erőd volt az elkövetkező napi terv. A qumrani barlangok egyiké-

ben megtalálták a tekercseket Jézus korából. Massada pedig a zsidó nép szent helye, ide arabok nem léphetnek be. Aztán végre megmártóztunk a Holt-tengerben, illetve csak lebegtünk a vízen. Sajnos, hogy évről-évre csökken a víz szintje. A Biblia szerint Isten kénköves esőt bocsátott a két bűnös városra Sodomára és Gomorára, és ezen a helyen keletkezett e tenger. Itt kaphatók a különleges Ahava kozmetikai termékek is. A Holocaust Múzeum, a Yed va-Shem, tényekkel bemutatja, mire képes az ember, ha kivetkőzik magából. Sírva vonultunk tovább. A tipikus hétágú gyertyataró, a Menóra a Knesset előtt látható.

A Sirató-falhoz igyekezve külön ellenőrző pontokon jutottunk el. Itt szintén külön van a férfi és női rész, majd kérésünket elimádkozva ámulva néztük a sokféle hívőket. Dávid király sírjánál csak egy pillanatra tudtunk megállni, de az nagyon megható volt. Végül megtekintettük az Utolsó vacsora termét. Szent János Pál pápa, amikor ide látogatott egy emléktárgyat ajándékozott az Utolsó Vacsora terembe. Ez egy lenyesett olajfát ábrázol, az ágak végén zsenge hajtásokkal. A jelképes üzenete anynyi, hogy a kiválasztott népet, ha meg is törték, akkor is van ereje az újrakezdéshez.

A húsvéti ünnepkör közeledtével Tardoskeden minden lakójának kívánom, hogy hite és meggyőződése szerint élje át e ünnepi napokat. Legyen áldott, békés az együttléti szereteteink körében.

Mgr. Tóth Mária

Jordán folyó

Itt több, mint száz nyelven van a falakon kitéve az Úr imája. Jeruzsálem Óvárosában szemünkbe tűnik a képeslapokról jól ismert aranykupolás Sziklamecset és a távolabb lévő Al Aksa mecset. Ezeket már a Getsemáni-kert mellett emelt Agónia temploma felől csodáljuk meg. Ezt a templomot más néven a Nemzetek bazi-

kell vonulni. A bazilika kulcsát, egy arab család öröklé, ők zárják a bazilikát. Másnap szombat, Sabbath, vagyis a zsidók ünnepnapja lévén Jeruzsálem legnagyobb zsinagógájába indultunk. Az itt eltöltött idő felejthetetlen marad. Míg a férfiak sapkát, ún. kippát kapnak a fejükre és az imaterembe indulnak, addig a nők egy kü-

Meghívjuk Önöket a
KAKTUSZOK ÉS POZSGÁSOK
 kiállítására Tardoskeden a Faluházba
 2019. május 9 - 10 - 11 - 12 - én
 Nyitvatartás naponta : 9,00-től 17,00 óráig

Növény börze, tanácsadás
Belépés: DÍJTALAN

Info tel : +421 908 841 082

Húsvéti népszokások, jelképek, szimbólumok

A húsvét a karácsonnyal együtt a keresztények legnagyobb ünnepe, amelyhez igen sok népszokás kötődik, és mint minden ünnep, a húsvét kapcsán is igen elterjedtek a különféle jelképek, szimbólumok.

A nagyböjt utolsó hete a virágvasárnaptól húsvét vasárnapig tartó nagyhét. Jézus Jeruzsálembé való bevonulásának emlékére a húsvét előtti vasárnapot **virágvasárnap**nak nevezzük. A virágvasárnap elnevezése a római egyházban Dominicca palmarum, azaz pálma vasárnap, ezért a mediterrán vidékeken ilyenkor pálmaágat vagy olajágat szentelnek, a hagyomány szerint ugyanis Jézus jeruzsálemi bevonulásakor az emberek a béke jelképét, pálmaágat tartottak a kezükben. A mi éghajlati viszonyaink közepette a pálmaág nem áll rendelkezésre, ezért itthon a barka vette át ennek szerepét. A megszentelt barkának gyógyító, rontásűző szerepet tulajdonítottak. Gyakorta leszúrták a földbe, azt tartva,

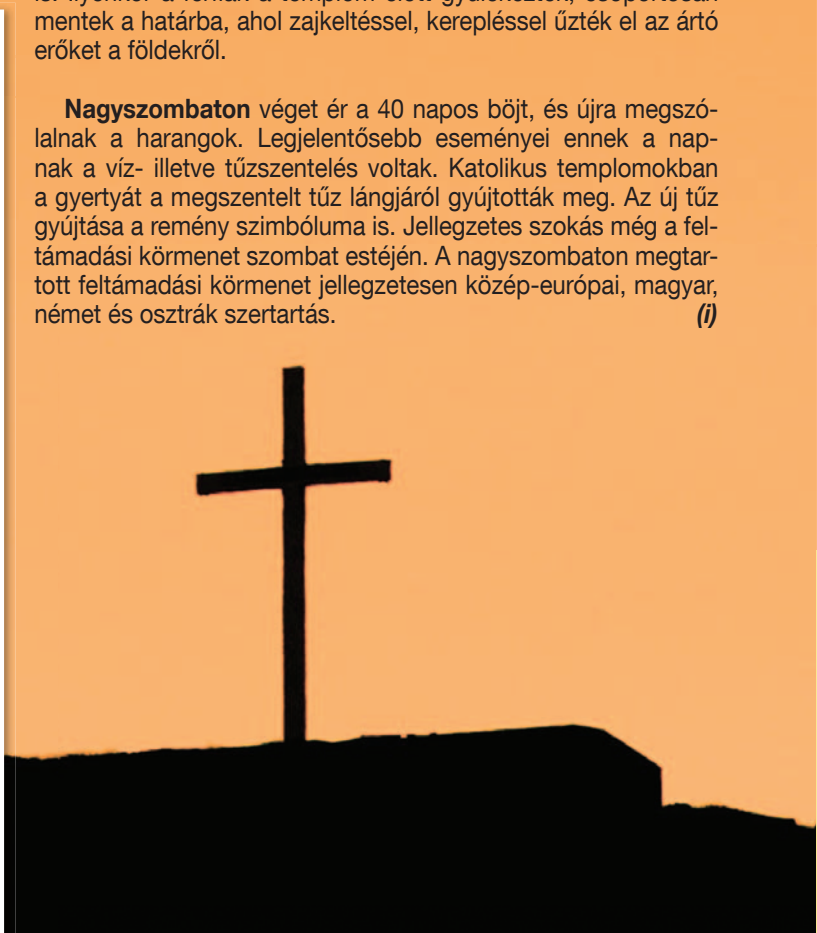
hogyan elűzi a férgeseket. Az északi országokban, ahol a barka sem nyílik ki húsvétra, valamilyen éppen rügöző ágat vagy száraz virágokat visznek a templomba virágvasárnapon.

Nagycsütörtökön elhallgatnak a templomok harangjai. Ilyenkor azt tartják, a harangok Rómába mentek, ott gyászolják Krisztust. Szokás volt ilyenkor kereplővel zajt kelteni, így gondolták elűzni a gonoszt és ezzel helyettesítették a harangokat. Liturgikus szokás a nagycsütörtöki lábmosás. Általában magas rangú egyházi személyek mosták meg ilyenkor tizenkét szegény ember lábát. Szintén liturgikus eredetű szokás a pilátusverés vagy égetés. A templomban a gyerekek éktelen zajt csaptak, verték a padokat, vagy a falu határában Pilátust jelképező szalmabábut égettek. Elterjedt szokás nagycsütörtökön a virrasztás is, annak emlékére, hogy Jézus az olajfák hegyén virrasztott. A nagycsütörtököt bizonyos vidékeken zöldcsütörtöknek is nevezik, mivel ezen a napon zöld növényekből készült ételeket főztek, például sóskát, spenótot..., tették mindezt a bő termés reményében.

Nagypénteken halt keresztthalált Jézus. A keresztények körében ez a nap a bűnbánat, a mély gyász és a szigorú böjt napja. A templomokban az oltárokat letakarják, a harangok némák, világszerte ismert szokás ezen a napon a passiójáték, az élőképes felvonulás. Rómában minden évben a pápa közreműködésével elevenítik fel a keresztút (Via Crucis) stációit.

Nagypéntekhez babonás félelmek kötődtek a paraszti életben. Tiltották az állattartással, földműveléssel kapcsolatos munkákat, nem sütöttek kenyeret, mert a hiedelem szerint az kővé válik, nem mostak, mivel a ruha viselőjébe villám csapna, nem fontak. A víznek, mint ősi pogány tisztulás szimbólumnak mágikus erőt tulajdonítottak. Nagypénteken napfelkelte előtt friss kútvízzel vagy patakvízzel kellett mosakodni, megvédeni a betegségek ellen. Ezt a hajnali vizet aranyvíznek nevezték. Az állatokat is kihajtották a patakhoz itatni, és le is fürösztötték őket, hogy ne legyenek betegek. Szokásban volt a határjárás, határkerülés is. Ilyenkor a férfiak a templom előtt gyülekeztek, csoportosan mentek a határba, ahol zajkeltéssel, kerepléssel űzték el az ártó erőket a földekről.

Nagyszombaton véget ér a 40 napos böjt, és újra megszólalnak a harangok. Legjelentősebb eseményei ennek a napnak a víz- illetve tűzszentelés voltak. Katolikus templomokban a gyertyát a megszentelt tűz lángjáról gyújtották meg. Az új tűz gyújtása a remény szimbóluma is. Jellegzetes szokás még a feltámadási körmenet szombat estéjén. A nagyszombaton megtartott feltámadási körmenet jellegzetesen közép-európai, magyar, német és osztrák szertartás. (j)

Egyszerű és modern

TOJÁS DÍSZÍTÉSEK

Díszítés fehér filctollal

Ha a sima, főtt tojást festetlenül hagyjuk, a natúr felület a fehér kombinációjával elegáns hatást nyújt. A tojáshéj apró és egyszerű geometriai mintáihoz használjunk nem mérgező, alkoholos fehér filctollat. A hibajavító ugyanúgy megfelel, csak vastagabb és szabálytalanabb mintákat rajzolhatunk vele.

Mozaiktojás

A mozaiktojás több időt igényel, de megéri a fáradságot. A már festett tojásokat törjük meg, és a színes héjukat is törjük apró darabokra. A színes mozaikdarabokat ezután illesztgessük és ragasszuk rá egy kifűjt vagy poliészter tojásra. Nagyon szép antik és archaikus látványt keltenek.

Glitter tojás

Ehhez a tojáshoz bármilyen színű és állagú glittert felhasználhatunk, a por alakútól a szemcsésig. A főtt tojást ragasztózzuk be azokon a helyeken, ahova a glittermintát szeretnénk. Ezután hempergessük bele egy tálkába kiszórt glitterbe. A színes glitter és csillámpor glamúrosabbá teszi a tojásokat.

Pöttyös tojás

Készítsünk el egyszínű festett tojásokat. Tegyük egy tálba olyan anyagot, amellyel pöttyözni szeretnénk a tojásokat. Ez lehet mák, színes homok, csillámpor, stb, a lényeg, hogy apró legyen. Miután teljesen megszáradt a tojás, tegyük rá akkora ragasztó pöttyöket, amekkora pöttyöket szeretnénk kapni. Forgassuk meg a tojásokat a tálkában addig, amíg minden ragasztópötty megtelik a tálban lévő mintázó anyaggal. Végül tegyük félre a művet addig, amíg a festék meg nem szárad. Utána óvatosan tisztogassuk le a tojást.

Gyöngybe forgatott tojás

A főtt tojás teljes felületét kenjük be ragasztóval. Egy tálkába készítsünk elő gyöngyöket, majd a ragasztós felületű tojásokat forgassuk meg a gyöngyös tálban.

Tojásfestés alufóliával

Vágjunk egy nagyobb négyzetet alufóliából. Jól gyűrjük össze, majd hajtogassuk ki, és a belsejét kenjük be akrilfestékkel. Ezután a tojást tegyük az alufólia középsébe és lazán csomagoljuk be. Óvatosan nyomjuk rá a fóliát a tojásra, majd csomagoljuk ki. Hagyjuk, hogy megszáradjon a festék. Ismételjük meg ezt még legalább két másik színnel. Fontos, hogy minden szín után hagyjuk megszáradni a festéket.

femina.hu és szinesotletek.hu alapján

KERESZTREJTVÉNY

R. 2. rész Röntgen	▼	Kulcsol	Azonos mással- hangzók	R. 3. rész	Teljes zúzavar	▼	Gyutacs	▼	Tréfásan: a kalács ízésítésére szolgált	Trombita- hang	Töszámnév	▼	Római 4
R. 1. rész Rádiusz	▶				Növényvilág - latinul		Nitrogén						É
Lobogó (ék. h.)							Kapaszkodó Elavult					Vitamin Sűrű balevest	
Stroncium vegyjele			Paréj- lórom Játék - szlovákul								Lötyögős Kínai súly- mérték		
Névelő		Szlovák filmrendező Haláltusa					Haza fele Szántó- eszköz			Lett sak- kózó Zrínyi Mik- lós névjele			
Népi halász- eszköz						Ruhadarabot rosszul varr meg Művészi alkotás							Húsvéti locsoló versike
Fedi a valóságot					R. 5. rész	▶							L
Új... napilap	▶		...-up, az arc kikészí- tése Forint, röv.		A kanna köztepel!				Kérdő- szócska Hangjegy	Lutécium, oxigén Kiütés a ringben			
... terrible, szörnyű gyerek							Rajka centruma! Egy kissé ősz				L.CS. Ismeretlen adakozó névjele		CS
Szaturmuz egyik holdja						Előd ... a fene sóvárog utána			Bonyodalom része Herbárium- ban van!				
Hektár		Liter Róbert			Kuruc brigadéros Iskola, röv.					Határozói rag Antik			
Zérus		Angol film- rendező Ad acta, röv.						Görög betű Bea, Lia			Saint, röv. Oxigén, ittrium		
	▶		Római ezer							Cseh férfinév Nóra			
Erdélyi folyó	T				R. 4. rész	▶						Mátyás	

GYEREKNEK

Keressétek meg a két kép közötti 5 különbséget!

Hogyan jut el a nyusz a sárgarépához?

